

זֶפְאָה חֹלֵק הָעוֹלָם בְּצִדְיקִיָּא, בְּעַלְמָא דִין וּבְעַלְמָא (ד"ף פ' ע"א) דָאַתִּי, עַלְיָהוּ כְתִיב (תהלים ח) וַיִּשְׂמַחֲוּ כָל חֻסְכִּי בְּךָ לְעוֹלָם יַרְגְּנוּ וְתַסְךָ עַלְיָמוֹ וַיַּעַלְצֵוּ בְךָ אֹהֶבְיִ שְׁמֶךָ. וכְתִיב (תהלים קמ) אֵךְ צִדְיקִים יוֹדוֹ לְשָׁמֶךָ יִשְׁבֹּו יִשְׁרִים אֶת פָנֵיךָ. וכְתִיב (תהלים ט) וַיַּבְטַחֵךְ יוֹדָעִ שְׁמֶךָ בְּיַיְלָא עֹזֶב דָרְשֵׁךָ יְיָ. בָרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יָמָלוֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פרק קדושים

(ויקרא ט) וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לְאָמֵר. דָבָר אֶל כָל עַדְתָ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמְرָת אֲלֵיכֶם קָדוֹשִׁים תִהְיוּ כִי קָדוֹשׁ אֱנֹי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם. רַبִי אֶלְעֹזֵר פָתֵח, (תהלים לב) אֶל תִהְיוּ בְסֻסָם כְפֹרֶד אֵין הַבִּין וְגֹו. בְכָמָה זָמְנֵינוּ אָוֹרִיִתָא אָסְהִידָת בָהוּ בְבָנֵי נָשָׂא, בְמָה זָמְנֵינוּ אָרִימָת קְלִין, לְכָל סְטְרִין לְאַתְעָרָא לְהָגָ, וּכְלָהוּ דְמִיכִין בְשִׁינְתָא בְחֹובִיהָן (ס"א בְחוֹרִיהָן), לֹא מִסְתְּכִלֵין, וְלֹא מִשְׁגִיחֵין, בְהִינְדִינֵינוּ יְקִומֵינוּ לְיּוֹמָא דְדִינָא עַלְאָה, בְדִינָה לֹזָן מִלְפָא עַלְאָה עַלְבּוֹנָא דְאָוֹרִיִתָא, דְצִוּוֹתָת לְקַבְלִיהָן, וְלֹא אָהָדרוּ אָנְפֵין לְקַבְלָה, דְכָלָהוּ פְגִימֵין בְכָלָא, דְלֹא יְדַעַן מְהִימָנוֹתָא דְמִלְפָא עַלְאָה, וְוַיְלֹזָן, וְוַיְלַבְשֵׁהָן. דְהָא אָוֹרִיִתָא בֵיהֶ אָסְהִידָת, וְאָמְרָת (משל ט) מֵפָתִי יִסּוּר

הַבָּה חִסְרֵ לִבְ (ס"א ואמרה) אָמָרָה לוֹ. מַהוּ חִסְרֵ לִבְ . דְּלִית לֵיהֶ מַהֲיִמְנוֹתָא, דְּמַאן דָּלָא אַשְׁתָּדֵל בָּאָרוּתִתָּא, לֹאָוּ בֵּיהֶ מַהֲיִמְנוֹתָא, וּפְגִים הַוָּא מְפֻלָּא (ס"א ואמרה) אָמָרָה לוֹ, אָוּמָרָה לֹאָלָו מַבָּעֵי לֵיהֶ, בִּמְהָ דָאָת אָמָר (טהילים מב) אָוּמָרָה לֹאָלָו סָלָעֵי, מַהוּ אָמָרָה. אָלָא לְאַכְלָלָא וּלְאַתּוֹסָפָא אָרוּתִתָּא דָלָעַילָא, דְּהַיָּא קְרִיָּה לֵיהֶ חִסְרֵ לִבְ , פְּגִים מִמְּהַיְמָנוֹתָא. דָחָבִי תְּגִינָן, כָּל מַאן דָלָא אַשְׁתָּדֵל בָּאָרוּתִתָּא, אָסִיר לְמַקְרָב לְגַבִּיהֶ, לְאַשְׁתָּתְפָא בָּהָדִיחָה, וּלְמַעַבְדָ בֵּיהֶ סְחוֹרָתָא, וּכְלָ שְׁבָן לְמַהָד עַמִּיהֶ בָּאָרוּחָא. דְהָא לִית בֵּיהֶ מַהֲיִמְנוֹתָא. (ועל ד"א) תְּגִינָן כָּל בָּר נְשָׁ דָאוּל בָּאָרוּחָא, וְלִית עַמִּיהֶ מְלִי דָאָרוּתִתָּא, אַתְּחִיב בְּנִפְשִׁיהֶ. כָּל שְׁבָן מַאן דָאַזְנוֹג בָּאָרוּחָא, עַם מַאן דְּלִית בֵּיהֶ מַהֲיִמְנוֹתָא, דָלָא חִשְׁבֵ לִיקְרָא דְמָאֵרִיה וְדִידִיה דָלָא חָס עַל בְּנִפְשִׁיהֶ. רַבִּי יְהוֹדָה אָוּמָר, מַאן דָלָא חָס עַל בְּנִפְשִׁיהֶ, הַיְד יִשְׁלֹוף בְּנִפְשָׁא דְכְשָׁרָא לְבָרִיהֶ. אָמָר רַבִּי אַלְעֹזֶר, תְּוֹהֵנָא עַל דָרָא, וְהָא אָתְמָר מֶלֶה וּכְבוֹד. וּלְלָא בְּתִיב אֶל תְּהִיוּ כְּסָסָס כְּפָרְד אֵין הַבִּין. זֶבְאַיִן אֵינוֹן צְדִיקִיָּא, דְמַשְׁתַּדְלִי בָּאָרוּתִתָּא, וִידְעַיָּן אָרוּחוֹי דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא, וּמְקֻדְשִׁי גַּרְמִיְיָהוּ בְקָדוֹשָׁא דְמַלְפָא, וְאַשְׁתַּכְחוּ קָדוֹשִׁין בְּכָלָא, וּבְגִינָן כֵּךְ מְשֻׁלְּפִי רַוְחָא דְקוֹדְשָׁא מְלֻעִילָא, וּבְגִינִיָּהוּ בְּלַהֲו

זְכַרְיָה קָשׁוֹת, וְאֶקְרֹן בְּנֵי מִלְכָא בְּנֵי קָדִישִׁין. (ובכאן איןנו אברים וכורע עד למוהי בנדתה, מהרעה מהימנה נדפס בפרשׂת פנחס מאמר מתחילה אלא פגיעה רבי"ה ע"ב).

וְוי לְהֹן לְרַשְׁעִיִּיא, דְכַלְהוּ חֲצִיפִין, וְעוֹבְדֵי הָחֲצִיפִין.
בְגִינִי כֵה יָרְתִין בְנֵיהוּ נִפְשָׁא חֲצִיפָא, מִסְטְרָא
דְמִסְאָבָא. כִמָה דְכַתִּיב וְגַטְמָתָם בָם, אַתָא לְאִסְתָּאָבָא,
מִסְאָבִין לֵיה. אֶל תְהִיוּ כְסָוס כְפָרָד, דְאִינּוֹן מַאֲרִי זְנוּתָא
(ס"א דמִסְאָבָותָא) עַל כֵלָא. אֵין הַבִּין, דְלֹא יִשְׁתַּדְלֹין בְנֵי בְשָׁא
בְאֶרְחָא דָא, דְאֵי הַכִּי, כְתִיב הַכָּא אֵין הַבִּין, וְכִתִיב הַתָּם
(ישעה נו) וְהַכְלִיבִים עֻזִי נִפְשָׁלָא יְדֻעוּ שְׁבָעָה וְהַמָּה רֹעִים
לֹא יְדֻעוּ הַבִּין. כָלּוֹמֵר יְהֹן מִזְדְמָנִין אִיבּוֹן דְאֶקְרֹן עֻזִי
גִּפְשָׁה. מַאי טָעָמָא. מִשּׁוּם דְלֹא יְדֻעוּ הַבִּין.

וְהַמָּה רֹעִים, מַאי (דף פ' ע"ב) רֹעִים, אַלְיָן אִינּוֹן מִדְבָּרִי
וּמִנְהָגִי לְבָרֶר גַשׁ בְגִיהָנָם. לֹא יְדֻעוּ שְׁבָעָה, כִמָה
דָאת אָמֵר (משל ל') לְעַלּוֹקָה שְׁתִי בְנֹות הַבָּב, בְגִינִי כֵה
דְאִינּוֹן הַבָּב, לֹא יְדֻעוּ שְׁבָעָה. כָלָם לְדַרְכָם פָנָיו אִישׁ
לְבָצָעוּ מִקְאָהָנוּ. דְהָא תִיְרִי דְגִיהָנָם אִינּוֹן. וְכֹל דָא מָאוּן
גְרִים לְהֹן. בְגִינִי דְלֹא אַתְקַדְשׂוּ בְהַהוּא זְוִיגָא כִמָה
דְאַצְטְרִיךְ. וְעַל דָא כְתִיב, קָדוֹשִׁים תְהִיוּ כִי קָדוֹשׁ אַנִי
יִי. אָמֵר קַיְדָשָׁא בְרִיךְ הָוּא, מִכֶּל שָׁאָר עַמְינָן לֹא רַעִיתִי
לְאַדְבָקָא בַי, אַלְאָ יִשְׂרָאֵל, דְכַתִּיב, (דברים ד) וְאַתָּם

הַדְּבָקִים בֵּין, אַתָּנוּ, וְלَا שָׁאָר עָמִין. (ועל דא בתיב הכא קדוש) **בְּגִין כֶּה,** (קדושים תהיו דיבוק).

(ויקרא יט) **קָדוֹשִׁים תָּהִיו כִּי קָדוֹשׁ אָנִי**. רבי יצחק פתח,
(ישעה יח) **הָוֵי אָרֶץ צָלָצָל בְּנָפִים וְגוֹ.** ובci **בְּגִין דְּהִיא**
אָרֶץ צָלָצָל בְּנָפִים, קנטורא ביה אשתח, דכתיב הוי
ארץ. אלא אמר רבי יצחק, בשעתא דקונדשא בריך הוי
ברא עלמא, ובעה לגלאה עמייקתא מגו מסתרתא,
ונהורא מגו חשוכא, הו כליון דא בדא, ובגין כה, מגו
חשוכא נפק נהורא, ומגו מסתרתא, נפק **וְאַתְגָּלְיָא**
עמייקא, ודא נפקא מן דא. דmagו טב, נפיק ביש. ומגו
רחמי, נפיק דין. וכלה אטכליל דא בדא. יצר טוב
ויצר רע, ימינה ישמאלא, ישראל ושאר עמיין, חור
ואוכם, וכלה חד בחד תליא.

תָּאֵנָא אמר רבי יצחק אמר רבי יהודה, כל עלמא כלתו
לא אתחיז, אלא בחד עטירא דקוטפה (ס"א דקיזוטפה)
בקיטורי כד אתון עלמא בדין כליל ברחמי אתון. וαι
לאו, לא יכיל עלמא לקיימא, אפיקו רגעא חדא, והא
אוקימנא ملي, כמה דכתיב, (ישעה כו) כי באשר משפטיך
לארץ צדק למדוי יושבי תבל.

וְתָאֵנָא בהויא זמנה דין תליא בעלמא, וצדק
אתעטרא בדיןוי, כמה מארי>Dגדיין מתער,

לקבלי מאריך דין קשיא, לשלוֹטהה בעלמא. פרסין גדרפין מהאי טרא, ומהאי טרא, לאשתטחה (ס"א לאשגחא) בעלמא. פדין מתערין גדרפין למפרס לון, ולאשתטא בא. (נ"א ולאשתתפה) בדין קשיא, ושותין בעלמא לאבאasha. פדין כתיב, הו אֶרֶץ צלצל כנפים.

אמר רבי יהודה, חמינה בני בעלמא בחכיפותא, בר אינון זכאי קשות. ובгин פה, בביבול, פלא הבי אשתח, אתה לאתדראה, מסיעין לייה. אתה לאשתטא, כמה דאוקימנא, וגטמתם בהם.

רבי יוסי הוה אויל באורחא, פגע בה רבי חייא, אמר לייה הא דאוקמוה חבריא, דכתיב בעלי, (שמעאל א ג) ולכון נשבעתי לבית עלי אם יתפפר עון בית עלי בזבח ומנחה עד עולם. בזבח ומנחה איינו מתפפר, אבל מתפפר הוא בדברי תורה. אמר. בגין דברי תורה, סליקין על כל קרבניין בעלמא. כמה דאוקמוה דכתיב, (ויקרא ז) זאת התורה לעולה למנחה ולחטאות ולאשם ולמלואים, שkil אוריתא לקביל כל קרבניין בעלמא. אמר לייה, הבי הוא ודי, כל מאן דاشתדל באורייתא, אף על גב דאתגור עלייה עונשא מלעילא, ניחא לייה מכל קרבניין ועלוון, ויהו עונשא אתהךרע.

(ובгин דלעוי בה לשמה, קודשא בריך הוא אהפוייס בהדריה)

וְתֵא חִזֵּי, לֹא אַתְּ דָכִי בֶּרֶגֶשׁ לְעַלְמִין, אֶלָּא בְּמַלְיָן
דָּאוּרִיתָא. בְּגִינִי כֵּד מַלְיָן דָּאוּרִיתָא לֹא מַקְבְּלִין
טוֹמָאָה, בְּגִין דָאִיהִי (משל ג') קַיִמָא לְדָכָא הַלְאֵין
מִסְאָבִי, וְאַסְוָתָא בָּאוּרִיתָא אֲשֶׁתָּכָה. דְכַתִּיב, רְפָאֹות
תָהִי לְשָׁרֶך וְשָׁקוֹי לְעַצְמוֹתֶיךָ. וְדָכִיָּתָא אֲשֶׁתָּכָה
בָּאוּרִיתָא, דְכַתִּיב, (תהלים יט) יָרָאת יְיָ טְהוֹרָה עֲוֹמָדָת
לְעַד. מַאי עֲוֹמָדָת לְעַד. דַקְיִמָא תְדִירָא בְּהַהוּא דָכִיָּתָא,
וְלֹא אַתְּ עָדִי מְגִיהָ לְעַלְמִין.

אָמֵר לֵיה יָרָאת יְיָ כְתִיב, וְלֹא תְוֹרָה. אָמֵר לֵיה, הַכִּי
הַוָּא וְדָאי, דָהָא אוּרִיתָא מִסְטָרָא דְגַבְוִרָה קָא
אַתְּיָא. אָמֵר לֵיה, וְמַהְתָּם נְפָקָא, מַהְכָא נְפָקָא, דְכַתִּיב,
(תהלים קיא) רְאֵשֵׁת חִכְמָה יָרָאת יְיָ, וְכַתִּיב יָרָאת יְיָ טְהוֹרָה.
וְאוּרִיתָא קְדוּשָׁה אַתְקָרִי, דְכַתִּיב בַּי קְדוּשָׁה אָנִי יְיָ,
וְדָא אוּרִיתָא, דָהָיא שְׁמָא קְדִישָׁא עַלְאָה.
וְעַל דָא, (דף פ"א ע"א) מַאן דָאשְׁתַדֵּל בָה אַתְּ דָכִי, וְלֹבֶתֶר
אַתְקָדֵשׁ, דְכַתִּיב קְדוּשִׁים תָהִיו, קְדוּשִׁים הַיּוּ לֹא כְתִיב,
אֶלָּא תָהִיו. תָהִיו וְדָאי. אָמֵר לֵיה הַכִּי הַנְּאָ, וּמְקֻרָא כְתִיב,
(שמות יט) וְאַתָּם תָהִיו לֵי מִמְלָכָת כְהָנִים וְגֹוי קְדוּשָׁ, וְכַתִּיב
אֵלֶה הַדְּבָרִים וְגו'.

תָאָנָא, קְדוּשָׁה דָאוּרִיתָא, קְדוּשָׁה דְסָלִיקָת עַל כָּל
קְדוּשִׁין. וּקְדוּשָׁה דְחִכְמָתָא עַלְאָה סְתִימָא,

סלקָא עַל כֹּלֶא. אָמֵר לֵיהּ לֹא אֲוֹרִיִּתָּא בְּלֹא חִכְמַתָּא,
וְלֹא חִכְמַתָּא בְּלֹא אֲוֹרִיִּתָּא, וְכֹלֶא בְּחֵד דָּרְגָא הַוָּא,
וְכֹלֶא חד, אֲלֹא אֲוֹרִיִּתָּא בְּחִכְמָה עַלְּאָה אַשְׁתְּכַחַת, וּבָה
קִיְמָא, וּבָה אַתְגַּטְעַו שְׂרָשָׂהָא מִבְּלַסְטְּרִין.

עד דהו אַזְלִי, אֲשֶׁר חַד בָּר נְשָׁה, בְּלִקְיָנְטָא דְקוֹסְטָא,
(ס"א בְּלִקְיָנְטָא דְקִיסְחָא) רַכְיב עַל סּוֹסִיא, אֲשֶׁר מִיט יָדוּי לְחַד
עַנְפָא דְאַילְנָא. אָמֵר רַבִּי יוֹסֵי, הָאִי הוּא דְכַתִּיב
וְהַתְקַדְשְׁתֶם וְהִיִּתֶם קָדוֹשִׁים. אָדָם מִקְדְשׁ עַצְמוֹ
מַלְמְטָה, מִקְדְשֵׁין אָתוֹ מִלְמָעָלה. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב,
קָדוֹשִׁים תְּהִי כִּי קָדוֹשׁ אָנִי יי'.

תָּאִנִי רַבִּי אָבָא, פִּרְשַׁתָּא דָא כְּלֹא דְאוֹרִיִּתָּא הִיא,
וְחוֹתְמָא דְקוֹנִישָׁטָא דְגּוֹשְׁפְנָקָא הִיא. בְּפִרְשַׁתָּא דָא
אתְחַדְשָׁו רְזִין עַלְאַיִן דְאוֹרִיִּתָּא, בְּעַשֶּׂר אַמִּירָן, וְגַזְרָין
וְעַוְגָשִׁין, וְפַקְוִידִין עַלְאַיִן, דְכָד מְטָאָן חֶבְרִיָּא לְפִרְשַׁתָּא
דָא, הוּו חַדָּן.

אָמֵר רַבִּי אָבָא, מַאי טֻמָּא פִּרְשַׁתָּא דְעַרְיוֹת, וּפִרְשַׁתָּא
דְקָדוֹשִׁים תְּהִי, סְמוֹכִין דָא לְדָא. אֲלֹא הַכִּי
תָּאָנָא, כָּל מָאן דְאַסְתָּמָר מְאַלִין עַרְיָין, בְּקָדוֹשָׁה
אַתְעַבֵּיד וְדָא. וְכָל שְׁבַן אֵי אַתְקַדֵּשׁ בְּקָדוֹשָׁה דְמַאֲרִיה.
וְהָא אַתְעַרוּ חֶבְרִיָּא.

אִימְתֵּי עַוְגָתָן דְכֹלֶא, לְאַתְקַדֵּשׁ בָּר נְשָׁה. תָּא חִזֵּי, מָאן

דְבָעֵי לְאַתְקִדְשָׁא בְּרֻעֹותָא דְמִאֲרִיה, לֹא לִישְׁמֶשׁ אֶלָּא
מִפְלָגוֹת לִילִיא וְאַילִה, או בְּפְלָגוֹת לִילִיא. דָהָא בְּהָיָא
שְׁעַתָּא, קַוְדָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא אֲשַׁתְכָחָ בְּגַבְתָּא דְעַדְן,
וְקַדְוָשָׁה עַלְאָה אַתְעָר, וּכְדִין שְׁעַתָּא הִיא לְאַתְקִדְשָׁא.
הָאֵי לְשָׁאָר בְּנֵי נְשָׁא, תַּלְמִידִי חִכְמִים דִידְעַיִן אָוֶרְחוֹי
דָאוּרִיתָא, בְּפְלָגוֹת לִילִיא שְׁעַתָּא דְלָהּוֹן לִמְיַקְםָ לְמַלְעֵי
בָאוּרִיתָא, לְאוֹדוֹגָא בְּכֶנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, לְשִׁבְחָא לְשָׁמָא
קַדְיִשָּׁא, לְמַלְפָא קַדְיִשָּׁא.

בְּלִילִיא דְשְׁבָתָא, דְרֻעֹיתָא דְכָלָא אֲשַׁתְכָחָ, זְוִוגָא דְלָהּוֹן
בְּהָיָא שְׁעַתָּא. לְאַפְקָא רַעֲוָתָא דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ
הַוָּא וּכֶנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כַּמָּה דְאַתְמָר דְכַתִּיב, (דברים יד) בְּנִים
אַתָּם לִי' אֱלֹהִיכֶם. וְאַלְיִן אַקְרָנוּ קַדְיִשָּׁין, דְכַתִּיב
קָדוֹשִׁים תְּהִיוּ כִּי קָדוֹשׁ אָנָּנוּ. וּכְתִיב (תְּהִלִּים א) וְהִיא כְּעֵץ
שַׁתּוֹל עַל פְּלָגִי מִים אֲשֶׁר פְּרִיו יִתְן בְּעַתוֹ וְגַו'.

קָדוֹשִׁים תְּהִיוּ, רַבִּי אָבָא פָתָח, (שמואל ב ז) וּמַי בְּעַמְךָ
כִּי יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאָרֶץ, תָא חֹזֵי, בְּכָל עַמְינָן
דְעַלְמָא, לֹא אַתְרַעֵי בָהוּ קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא, בר בְּיִשְׂרָאֵל
בְּלַחְזֹדְיִהוּ, וְעַבֵּיד לֹזֵן עַמָּא יְחִידָה בְּעַלְמָא, וְקָרָא לֹזֵן
גּוֹי אֶחָד בְּשָׁמִיה. וְאַעֲטָר לֹזֵן בְּכָמָה עַטְרִין, וּכְמָה
פְּקוֹדִין, לְאַתְעַטְרָא בָהוּ. וְעַל דָא תְּפִילִין דְרִיכָשָׁא וְתְּפִילִין
דְדָרוֹעָא, לְאַתְעַטְרָא בָהוּ בָר נְשָׁ פְּגֻוָנָא דְלָעִילָא.
וְלֹא אֲשַׁתְכָחָ חד שְׁלִים בְּכָלָא.

וּבְהִיא שְׁעַתָּא דְּאַתַּעַטֵּר בָּהוּ בֶּרֶנְשָׂ, וְאַתְקַדֵּשׁ בָּהוּ,
אַתְעַבֵּיד שְׁלִים, וְאַקְרֵי אַחֲד, דְּאַחֲד לֹא אַקְרֵי
אַלְאָ כְּדֵ אֵיהּ שְׁלִים. וּמְאָן דְּפָגִים, לֹא אַקְרֵי אַחֲד. וּעַל
דָּא קְוִידָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַקְרֵי אַחֲד, בְּשְׁלִימָיו דְכָלָא,
בְּשְׁלִימָיו דְאַבְהָן, בְּשְׁלִימָיו דְכְנָסָת יִשְׂרָאֵל. בְּגַין כֵּה
יִשְׂרָאֵל לִתְתָּא אַקְרֵוּן אַחֲד. דְכָד בֶּרֶנְשָׂ אַנְחָ תְּפִילִין,
וְאַתְחֵפֵי בְּכֶסֶף יִיָּא דְמַצּוֹה, כְּדַיָּן אַתַּעַטֵּר בְּעַטְרִין קְדִישִׁין
כְּגֻונָא דְלַעַילָא, וְאַקְרֵי אַחֲד.

וּבְגִיבֵי כֵּה, לִיתֵי אַחֲד, וַיְשַׁתְּדַל בְּאַחֲד. קְוִידָּשָׁא בְּרִיךְ
הָוּא דְאֵיהּ אַחֲד, יְשַׁתְּדַל בְּאַחֲד. דְהָא לִית
מִלְכָא מִשְׁתְּדַל, אַלְאָ בְּמַאי דְאַתְחֵזֵי לֵיהּ. וּבְגַין כֵּה
כְּתִיב, (איוב כג) וְהָוָא בְּאַחֲד וּמַי יִשְׁיבָנוּ, לֹא שָׁאֵרִי קְוִידָּשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וְלֹא אַשְׁתַּכְחֵחַ אַלְאָ בְּאַחֲד. בְּאַחֲד, אַחֲד מִבְּعֵי
לֵיהּ אַלְאָ בְּמְאָן דְאַתְתָּקֵן בְּקְדוּשָׁא עַלְאָה לְמַהּוּי חַד.
כְּדַיָּן הוּא שְׁרֵיָא בְּאַחֲד, וְלֹא בְּאַתְרָא אַחֲרָא.

וְאִימְתֵּי אַקְרֵי בֶּרֶנְשָׂ אַחֲד. בְּשְׁעַתָּא דְאַשְׁתַּכְחֵחַ דְכָר
וּנוֹקֵבָא, וְאַתְקַדֵּשׁ בְּקְדוּשָׁה (ס"א בְּעַטְרִין) עַלְאָה,
וְאַתְפּוֹן לְאַתְקַדֵּשָׁא. וְתָא חֹזֵי, בְּזָמָנָא (דף פ"א ע"ב) דְאַשְׁתַּכְחֵחַ
בֶּרֶנְשָׂ בְּזָוּגָא חַד דְכָר וּנוֹקֵבָא, וְאַתְפּוֹן לְאַתְקַדֵּשָׁא
כְּדָקָא יָאָות. כְּדַיָּן הוּא שְׁלִים, וְאַקְרֵי אַחֲד בְּלֹא פְגִימָיו.
בְּגִיבֵי כֵּה, בְּעֵי בֶּרֶנְשָׂ לְמַחְדֵי לְאַתְתִּיהּ בְּהִיא שְׁעַתָּא,

לזמנא לה ברעותא חדא עמיה. ויתפוננו תרוייהו כחד לה היא מלה. וכד משתבח תרוייהו כחד, כדין כלא חד בנפשא ובגופא. בנפשא: לאדבקא דא בדא ברעותא חדא. ובגופא: פמה דאוליפנא דבר נש דלא נסיב, הוא פמאן דאטפליג, וכד מתחברן דבר ונוקבא, כדין אתעבידו חד גופא. אשתחח דאינחו חד נפשא, חד גופא, ואקיי בר נש אחד. כדין קודשא בריך הוא שארי באחד, ואפקיד רוחא דקדושה בההוא אחד.

ואליין אקרין בגין דקודשא בריך הוא, פמה דאטמר. ובגיני כה קדושים תהיו כי קדוש אני יי'. זכאיין איבון ישראל דלא אוקים מלה דא באתר אחרא, אלא ביה ממש, דכתיב כי קדוש אני יי'. בגין לאדבקא ביה, ולא באחרא. ועל דא קדושים תהיו כי קדוש אני יי' אלהיכם.

רעה מהימנא
איש אמו ואביו תיראו ואת
שבתותי תשמורו.
פקודא דא, שkil דא לדא.
שkil יקראי דאב ואם,
ליקרא דשבת. לאבא
אקדים כבוד, והאי אידה
דאמר קרא, (מלאכי א) ואם
אב אני איה כבודי ואם

(ויקרא ט) איש אמו ואביו
тирאו וגוי. הא תניבן,
דפרשタ דא פלא
דאורייתא. מקיש דחילו
דאבא ואימה לשבותתי.
אלא אמר רבי יוסף, פלא
חד, מאן דדחיל מהאי,
נטיר להאי.

אֲדוֹנִים אָנִי אֵיה מָרָא
כִּבְודִי סָלֵיך בְּחִוְשָׁבָן עָשָׂר
אַמִּירָן, וּלְבָב אֱלֹהִים
דָּעָבֶדָא דְּבָרָאשִׁית.
וּבְכָל אָתָר (מִשְׁלִי ג) כְּבָוד
חֲכָמִים יְנַחֲלוּ,
וְאַוְקָמָה רְבָנָנוּ, אֵין כְּבָוד
אֶלְאָ תּוֹרָה. בְּגִינַּן דָּאַינְנוּ לְבָב
אֱלֹהִים דְּתּוֹרָה, יְקָרָא
הַיְלִיחָה. וְאַלְיָן (אַיְנוֹ) חֲכָמִים
הַאוֹרִיְתָא, חֲכָמִים בְּחַכְמָה,
יְרַתְּתֵין הָאֵי כְּבָוד וְלֹא טְפֵשִׁי,
דְּעַלְיָהוּ אָתָםָר, (מִשְׁלִי ג)
וּבְסִילִים מְרִים קְלוֹן. וּמְנַלּוּ
דְּמָאוֹן הַלָּא יְדֻעַ בְּאוֹרִיְתָא
אָקָרֵי בְּסִיל, דְּבָתִיב, (תְּהִלִּים
צְבָב) וּבְסִיל לֹא יִבְין אֶת זֹאת.
וְאֵין זֹאת, אֶלְאָ תּוֹרָה,
דְּבָתִיב, (דְּבָרִים ד) וְזֹאת
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה.
רְעֵיא מְהִימָּנָא. בְּגִינַּן
הַחְלִישָׁתָא,
פָּתָחָנָא לְפֶרֶשְׁתָא בְּאַלְיָן
פְּקוּדִין, לְמַהְיוֹן מַעַט עֹזֶר לָהּ.
אַתְּתַקְפֵ בָּה, דָהָא מַשְׁרִין

אִישׁ אָמוֹ, אֱקָדִים אָמוֹ
לְאָבִיו בְּדַחְילָוּ מַאי
טְעַמָּא. כִּמֵּה דָאָוְקָמָה. אָבָל
אִמְאָדָלִית רְשָׁוּ בִּידָהָא כָּל
כֶּךָ פָּאָבִיו (ס"א אָבָל תָּא חַזִּי אָמוֹ דָא
בְּגַסְתָּה יִשְׂרָאֵל וּבְגַנְיָן דְּבָהּ שְׁרִיאָ יְרָאָה וְאֵיהִ
יְרָאָתָה ה' אַתְקָרֵי) אֱקָדִים דַחְילָוּ
דִּילָה.

רְبִי יְצָחָק אָמָר, מַה כְּתִיב
לְעַיְלָא, קְדוֹשִׁים תְּהִיוּ.
אָתִי בָּר נְשׁ לְאַתְקָדְשָׁא
בְּאַפְתִּיהָ כְּחָד. מִמְּאוֹן הוּא
שְׁבָחָא יִתְיר בְּהָהִיא קְדוֹשָׁה.
תוֹי אִמְאָדָמָנוֹקָבָא. בְּגַיַּן כֶּךָ
אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאָן.

רְבִי יְהוֹדָה אָמָר, אִישׁ אָמוֹ
וְאָבִיו תִּירָאָן, כְּהָאִ
גְּוֹנָא, (בראשית ב) בַּיּוֹם עֲשָׂות
יְיָ אֱלֹהִים אָרֶץ וּשְׁמִים.
וּבְאָתָר אֶחָרָא, אֱקָדִים
שְׁמִים לְאָרֶץ. אֶלְאָ לְאַחֲזָה

דְמַתִּיבָתָן אֲתָאֵן לְגַבְהָה,
בְפֻקְדָא בְתַר דָא, דָאִידָה
פֻקְדָא לְהֻמִיד עַלְיָד מֶלֶךְ
לְעִילָה. וּקְודֵשָא בְרִיךְ הוּא
יוֹקִים לְךָ מֶלֶךְ בְעַלְאיָן
וִתְתָאֵן בְדִיקְנִיה. בְגִין
דְרַבְנָן דְמַתִּיבָתָא, עַלְיָהוּ
שְׁכִינַתָא עַלְאָה וִתְתָאָה.
וּקְודֵשָא בְרִיךְ הוּא מֶלֶךְ
בְאַמְצָעִיתָא, אֲחִיד בְעַלְאיָן
וִתְתָאֵן הַכִּי אַנְתָה תְהָא
בְדִיקְנִיה, בְרָא דִילִיה, קָום
בַּיְקָרָא דְמַלְכָא.

קָם רְעֵיאָה מִהִימָנָא, וּסְלִיק
יְדוּיָה לְעִילָה, וְאָמָר, יְהָא
רְעוֹא דִילָךְ עַלְתָה הַעֲלוֹת,
דְאַנְתָה מִתְעַלָה מִעֲלוֹי לְעַלְוי,
עַד דְלִיתָה עַלְוי. אֲלָא דְאַנְתָה
לְעִילָה מִכְלָל עַלְוי. לְמִיחָבֵלִי
חִילָא, לְמַעַבֵּד רַעֲוַתָה
בְדָרְגֵין דִילָךְ, דְאַנְיָנוּ אֲבָא
וְאִימָא, וְאַנְאָה בְרָא דְלָהּוֹן.
וּבְיְחִזְקָה תְרוּוֹיִיהוּ אַחֲרָה.
וְאַנְתָה שְׁקָלָת הַחִילָוּ דְאֲבָא
וְאִימָא, לְדַחְילָוּ דִילָךְ, בְתַר

דְתְרוּוֹיִיהוּ כְחֲדָא אֶתְעַבְדִים.
אוֹפֵן הַכָּא אֲקָדִים אִימָא
לְאָבָא, וּבְאָתָר אֲחָרָא
אֲקָדִים אֲבָא לְאִימָא,
לְאַחֲזָה דְתְרוּוֹיִיהוּ כְחֲדָא
אַשְׁתְּדָלוּ בֵיהּ.

וְאַת שְׁבָתוֹתִי תְשָׁמוֹרִי,
שְׁקִיל דָא לְדָא,
וְכָלָא כְחֲדָא אֶתְקָלִוּ
בְמַתְקָלָא חד. דְכַתִּיב, (שמות
לא) וִשְׁמַרְתָם אֶת הַשְׁבָתָכִי
קָדֵשׁ הִיא לְכֶם, וּכְתִיב (שמות
כ) זְכוֹר אֶת יוֹם הַשְׁבָתָ
לְקָדְשׁוֹ. אֲלָא חד לְאָבָא,
וחד לְאִימָא. כְתִיב הַכָּא אִישׁ
אָמוֹ וְאָבִיו תִירָאוּ וְאַת
שְׁבָתוֹתִי תְשָׁמוֹרִי. וּכְתִיב
הַתָּם (וַיָּקָרָא בו) אֶת שְׁבָתוֹתִי
תְשָׁמוֹרוֹ וּמִקְדָשִי תִירָאָג.
מָהוּ מִקְדָשִי. (דף פ"ב ע"א)
כְמִשְׁמָעוֹ. הוּא מִקְדָשִי אַלְיָן

דְּאֵנָתָ בְּאִמְצָעִיתָ חֶדֶר, וְלֹא
תְּרִין, בְּלֹא שִׁוְתָפוֹ, אֲפָעָל
גַּבְּ דְּאֵינָן חֶדֶר בְּשִׁוְתָפוֹ
דִּילָה, אֲבָל אֵנָתָ חֶדֶר בְּלֹא
שִׁוְתָפוֹ דְּתִנְיִינָא. וּבְגַיְן דָא
אָתָם רַבָּה, (דברים ל'ב) וְאֵין
אָלָהִים עַמְּדִי.

הַב לִי חִילָא, לְאַתְעָרָא
בִּיקְרָה בְּקָדְמִיתָא.

וְלֹבֶתֶר בִּיקְרָא דָאָבִי וְאַמְּיָ
דְּבָשְׂמִיא, דְּאוּקְמוֹה עַלְיִיחָנוֹ,
(משל לי כח) גּוֹזֵל אָבִיו וְאַמְּוֹ
וְאָוּמָר אֵין פְּשֻׁעָה חֶבֶר הוּא
לְאִישׁ מְשִׁחִיתָ. וְאוּקְמוֹה
מְאַרְיִ מְתִנְיִתִין, אֵין אָבִיו,
אֲלֹא קָוְדָשָׁא בָּרוּךְ הוּא.
וְאֵין אַמְּוֹ, אֲלֹא בְּגַסְתָּ
יִשְׂרָאֵל. וִיקְרָא דִילָה אָבָא
חַכְמָה, דְּכָלְיל ۱۷ שָׁרֶ סְפִירֹות
מִתְתָּא דִילִיה לְעַילָא,
וְתְּרוּוֹיְהוּ אֵינָן בּוֹרְסִיאָ
סְפָסֵל תְּחוֹתָךְ לִיקְרָה.

וְהַכִּי תְּקִינוֹ, לְמַהֲנוֹי קָטָן
מְכִיבָּד לְגַדּוֹל
הַלְּעַילָא מְגִיהָ. אָבָא, אִידָוּ

אִינְוֹן דְּמִקְדְּשִׁי גַּרְמִיְהוֹ
בְּהַהְיָה שְׁעַתָּא. כְּגֹוֹגָא דָא,
(יחסוקאל ט) וּמִמְקְדְּשִׁי תְּחִלוֹ. אַל
תְּקִרְיִ מִמְקְדְּשִׁי, אֲלֹא
מִמְקְדְּשִׁי. מָה לְהַלֵּן
מִמְקְדְּשִׁי, אֲפָעָל
מִמְקְדְּשִׁי, דָאִינְוֹן אָבָא
וְאִימָא.

(וִיקְרָא יט) אִישׁ אַמְּוֹ וְאָבִיו
תִּירָאָן. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמָר,
כִּתְבֵּיב (דברים ד) וְאַתָּם הַדְּבָקִים
בְּיִי וְגֹו. זָכָאיָן אִינְוֹן
יִשְׂרָאֵל, דְּמַתְדְּבָקוֹן בֵּיהֶ
בְּקָוְדָשָׁא בָּרוּךְ הוּא, (איינְוֹן ולא
אוּמְנִין עוֹבְדִי פּוֹכְבִּים וּמְזִלּוֹת)
וּבְגִינַן
דָאִינְוֹן מַתְדְּבָקוֹן בֵּיהֶ
בְּקָוְדָשָׁא בָּרוּךְ הוּא, כֹּלָא
אַתְדְּבָקוֹ פְּחַדָא דָא בְּדָא.
תָא חִזֵּי, בְּשְׁעַתָּא דְּבָר נְשָׁ
מִקְדְּשָׁ לְתִתְאָ, כְּגַוֵּן
חַבְרִיָּא דְּמִקְדְּשִׁי גַּרְמִיְהוֹ

חֲכֶמֶת, הֵלֹא אָב אֶחָד
לְכַלְנוּ, לִמְהוּ מִשְׁמֵשׁ
תְּחוֹתָה, וְאַנְתָּ בְּטַר עַלְיוֹן עַל
רִישְׁיָה. וְלִית בְּטַר עַלְהָ,
וְלִית אֱלֹהָ אֶחָרָה. וְאִימָא,
לְשִׁמְשָׁא לְאָבָא. דָאִידָה
תְּחוֹתִיה לִמְהוּ בְּפָא
תְּחוֹתִיה.

וַיֹּאמֶר אִיהוּ, בְּכָל מְאֻמָּר,
עַד תְּלַתִּין וְתַרְיִין,
יְהִי בָּן, וַיְהִי בָּן. וְאִיהִי
עֲבִידָת מְאֻמָּרִיה מִיד. וּבְגַנִּין
דְּעֲבִידָת מְאֻמָּרִיה וְצֻוּנִיה
בְּלֹא עֲבוֹבָא בְּלֹל, בְּלֹ"ב
שְׁבִילֵין דְּבָהּוֹן אַתְּבֵרִי בְּלֹ
עוֹבֵדָא דְּבָרָאשִׁית,
אַתְּקְרִיאָת בְּבּוֹד, (תְּהִלִּים כט)
וּבְהִיבְלוּ בְּלוּ אָוּמָר בְּבּוֹד.
(יחזקאל י) בְּרוֹךְ בְּבּוֹד יְיָ
מִמְּקוֹמוֹ. אֵיתָ מִקּוֹם בְּבּוֹדוֹ
לְהַעֲרִיצוֹ.

וְתַרְגּוּם בְּבּוֹד אָבִינוּ, יְקָרָא
הָאָבוֹהִי. וְרָא (תְּהִלִּים
טו) תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה, עַלְהָ
אַתְּמָר (משלי י) יְקָרָה הִיא

מִשְׁבַּת לִשְׁבַּת, בְּשַׁעַתָּא
דְּזֹוֹגָא עַלְהָ אַשְׁתְּכָה, דְּהָא
בְּהָהִיא שַׁעַתָּא רְעוֹא
אַשְׁתְּכָה, וּבְרָכָתָא אַזְדָּמָנָת.
כְּדִין מַתְדַּבְּקוּ כָּלָהו בְּחַד,
בְּנִפְשָׁא דִשְׁבַּת, וְגַגְפָּא
דְּאַזְדָּמָן בְּשַׁבַּת. וּעַל דָּא
כְּתִיב, אִישׁ אָמוֹן וְאָבִיו
תִּירָאוּ, דְּאִיבְּפָוּן זְוֹגָא חד
בְּגַגְפָּא, בְּהָהִיא שַׁעַתָּא
(לאתקדשא) דְּאַתְּקִדְשָׁא. וְאֵת
שְׁבָתוֹתִי תְּשֻׂמְרוּ.

השלמה מההשומות (סימן ב')

שְׁמֹר אֶת יוֹם הַשְּׁבַּת,
הַהְוָא בְּמִדָּה
שְׁבִיעִית נְאָמֵר דְּכִתְבִּיבָּ, אֶת
שְׁבָתוֹתִי תְּשֻׂמְרוּ וּמִקְדְּשִׁי
תִּירָאוּ, מַאי נִיהּ מִדָּה
שְׁבִיעִית הַוִּי אָוּמָר זֶה מִדָּת
טוּבוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
הָוּא. וַמַּאי טַעַמָּא אָמֵר
שְׁבָתוֹתִי וְלֹא אָמֵר שְׁבַּתִּי.

מִפְנִינִים. וַיָּשֶׂרֶל
 דְּאַתְקֵרִיאוֹ בָּנִים, בְּכָלְ בָּן
 וּבָת, מִסְטָרָא דְּתַפְאָרָת
 וּמִלְכּוֹת. דָּאִינּוֹ בָּן וּבָת,
 יִקְרָא דָּאָבָיו וְאַמּוֹ, לְמַעַבְדָּ
 צְוִוִּיה, וְצְוִוִּי דִּילִיה, אִינּוֹ
 פְּקוּדִין דְּעֵשָׂה. וְהָא אָוקְמוֹה
 מַאֲרִי מַתְגִּיתָזִין, יִשְׁ מַצּוֹּה
 וּעוֹשָׂה. וּבָגִין קָדָ אִידָּוּ נְעֵשָׂה
 וּנְשָׁמָע. וְהָאֵי אִידָּוּ בְּבָודָ
 דָּאָבָא וְאִימָּא, דִּיצְוָה לְבָרִיה
 דְּיַעַבְדָּ הַכְּיִ וְאִידָּוּ עַבְדֵּי
 מִיד, בְּלֹא עַכְוָבָא בְּלָל.
 וְעַלְתָּ עַל בְּלָא, אָנָּא בְּעֵי
 לְאַשְׁתְּרָלָא בִּיקָּרָה,
 לְתָכוֹן מַדּוֹת דָּאָבָא וְאִימָּא,
 לִיְקָרָה. תְּהָא בְּעֹזָרִי לְסִדְרָא
 בְּלָא בְּרָקָא יְאוֹת. וְאַנְתָּ
 תִּסְדֵּר לִי, וְלִכְלָל מַאֲרִי
 מַתִּיבְתָּאָן עַיְלָא וְתָתָא,
 וּמִשְׁרִין דְּמַלְאָכִין עַלְאיִן
 וְתָהָאִין, לְמַהְוִי מַתְקִנִּין
 וּמַסְדִּרִין לִיְקָרָא דִּילָה,
 וּלִיְקָרָא דָּאָבָא וְאִימָּא,
 לְמַהְוִי סִפְסָל תְּחוֹת רְגָלוֹי.

מַשְׁלָל לִמְהָה הַדָּבָר דּוֹמָה,
לִמְלָךְ שְׁהִיה לוֹ
אָשָׁה בָּאָה, וְכָל שְׁבוּעָ
 וּשְׁבוּעָ מִזְמִינָה יוֹם אֶחָד
 לְהִיּוֹת עָמוֹ. וְהַמְּלָךְ יִשְׁ לוֹ
בָּנִים נְאִים וְאַוְהָבָם, וְאָמַר
 לָהֶם הַוְאִיל וּבָן הַוָּא, שְׁמָחוֹ
 גַּם אַתָּם בַּיּוֹם שְׁמַחְתִּי, כִּי
 אָנָּי בְּשַׁלְּכָם אָנָּי מִשְׁתַּדְלָל,
 וְגַם אַתָּם הַדָּרוּ אֶתְתִּי. וְמַאֲ
 טֻעַמָּא זָכוֹר וּשְׁמֹור. זָכוֹר
 לִזְכָּר וּשְׁמֹר לְכָלָה. וְמַאֲ
 טֻעַמָּא וּמִקְדְּשִׁי תִּירָאָו,
 שְׁמֹרוּ עַצְמָכֶם מִן הַהְרָהָר,
 כִּי מִקְדְּשִׁי קָדוֹשׁ הַוָּא.
לִמְהָה, כִּי אָבִי יִי בְּכָל צָד.

(עד כאן מההשומות)

דָּא שְׁבָת עַלְאָה וּשְׁבָת
 תִּתְאָה, דָּאִינּוֹ מִזְמִינִי
 לְנִפְשָׁא בְּהַהְוָא גּוֹפָא,
 מִהַּהְוָא זְוִיגָא עַלְאָה. וְעַל

וְלֹמַעַבְד צוּוִיה בְּכָל פֻקּוֹדִין
הַיְלִיה. וְלֹמַד חָלָמִיה בְּכָל
פֻקּוֹדִין דְלֹא תַעֲשֵה.

וְהִיא אִיהו אִיש אַמּו וְאַבְיו
תִירְאוֹ, וְסִמְיך לֵיה
וְאַת שְׁבָתוֹתִי תַשְׁמֹרוֹ.
וּבְקָרָא אַחֲרִינָא וְאַת מִצּוֹתִי
תַעֲשֵה. מִסְטָרָא דְפֻקּוֹדִין
דְעַשָּׂה דְאַינּוּ בְבּוֹד, אַקְדִּים
אָבָא לְאִימָא, וְדָא יְיָה.
מִסְטָרָא דְלֹא תַעֲשֵה, אַקְדִּים
אִימָא לְאָבָא, וְדָא הַיִם.
וְהִינוּ בְבּוֹד אֱלֹהִים הַסְּתָר
דְבָר. לְאַלְיָן דְלֹא מְשֻׁתְדָלִי
בְהָאֵי בְבּוֹד, הַסְּתָר דְבָר
מְנִיחָה.

וְעַלְיָהו אַתְמָר, (משל ג)
וּכְסִילִים מְרִים
קְלוֹן. אַלְיָן אַינּוּ עַמִּי הָאָרֶץ,
בְתָר דְלֹא מְשֻׁתְדָלִין בְהָאֵי
בְבּוֹד דְאֹרְיִתָּא, וְאַיְדָה
אָמְרִין אַבְינו שְׁבָשְׁמִים שְׁמַע
קוֹלֵנו חֹם וּרְחָם עַלְיָנו וְקִבְלָה
תְּפִלְתָּנו. הָא אִיהו לִימָא
לוֹן, וְאַם אָב אָנִי אַיה
וְאַבְיו תִירְאוֹ, דָא גּוֹפָא.

דָא וְאַת שְׁבָתוֹתִי תִשְׁמֹרוֹ,
תְרִי וְכֹלָא אַתְדַבְק דָא בְדָא,
וְפָאַה חֹלְקִיהוּן דִי שְׁرָאֵל.
דְבָר אַחֲר וְאַת שְׁבָתוֹתִי
תִשְׁמֹרוֹ, לְאוֹתָרָה
לְאַיְנוּ דְמַחְפָן לְזֹנוּגִיהוּ
מְשֻׁבָת לְשֻׁבָת, וְהָא
אַזְקִימָנָא, כִמָה דְכִתְבָיב,
(ישעה נו) לְסִרְיסִים אֲשֶר
יִשְׁמְרוּ אַת שְׁבָתוֹתִי. מֵאַנ
סִרְיסִים. אַלְיָן אַיְנוּ חַבְרִיָּא
דְמַסְרָסָן גַּרְמִיָּהוּ כָל שָׁאָר
יּוֹמָין, בְגִין לְמַלְעֵי
בְאֹרְיִיתָא. וְאַיְנוּ מַחְכָאָן
מְשֻׁבָת לְשֻׁבָת. הָדָא הַוָּא
דְכִתְבָיב אֲשֶר יִשְׁמְרוּ אַת
שְׁבָתוֹתִי, כִמָה דָאַת אָמַר
(בראשית לז) וְאַבְיו שִׁמְר אַת
הַדָּבָר. וּבְגִין כֵה וְאַת
שְׁבָתוֹתִי תִשְׁמֹרוֹ. אִיש אַמּו
וְאַבְיו תִירְאוֹ, דָא גּוֹפָא.

וְאֵת שְׁבָתוֹתִי תִּשְׁמַרֹּג, דָא נְפִשָּׂא. וְכֹלֶא אֲתִדְבָּק דָא בְּדָא. זְפַאַה חֹלְקִיהּוֹן דִּישְׁרָאֵל.

כִּבְודִי, אֵיה אֲשֶׁתְדָלוֹתָא דְלָבָונָא אֲוֹרִיָּתָא, וּבְפֻקּוֹדִין דִּילִי, לְמַעַבְדֵ צְוִוֵי, דְמָאוֹן דְלָא יְדַעַ בְּצְוִוֵיהָ דְמָאִירִה, אֵיךְ יַעֲבִיד לַיה.

בְּרַמְאָן דְשָׁמָע מְחַכְמִים וּעֲבִיד, וְהָאֵי אֵינוֹ דְקַבֵּיל גַּעַשָּׁה וּגַעַשָּׁה. וְעַם כָּל דָא, מָאוֹן דְלָא קַבֵּיל מְפָאִירִה, אֶלָּא מְשֻׁלְוחִיהָ, אֲיָכָא אֲפְרִישׁוֹתָא. וּמָאי אֲפְרִישׁוֹתָא אֵיתָ בֵין דָא לְדָא. דָהָא בְּתִיב, מְשָׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסְנִי, וּלְבָתְרָה וּמִסְרָה לִיהְוֹשָׁע. אֲנָא קַבְיָלָנָא, וּלְבָתְרָה מַסְרָנָא לְבָלָהִי. וְהָכִי מָאוֹן דְמַקְבֵּל מְאַחֲרָא, בְּקִבְּלָת סִיחָרָא וּכְכִבְיָא מְשֻׁמְשָׁא, וּבְהָאֵי קַבּוֹל אֲתְמָלִי. וּמָאוֹן דְמַקְבֵּל יְבִיל לְאַסְתְּלָקָא מְנִיהָ נְבִיעָו, בְּמַה דְתַזְוִינָא בְשְׁמָשָׁא וּסִיחָרָא, דְאַסְתְּלָקָת נְהֹרָא דְלָהּוֹן, בְּלִילִיא, דְלָא נְהִיר שְׁמָשָׁא, אֶלָּא בְּיִמְמָא. וּסִיחָרָא בְּלִילִיא.

וְאֵת יִמְאָדָהוּ נְהֹרָא דְסִיחָרָא מְשֻׁמְשָׁא אֵינוֹ, דָאָף עַל גַּב דְאַתְבִּנִיש, נְהִיר בְּסִיחָרָא וּכְכִבְיָא, הָא חַוִּינָן מְסֻטָּרָא אַחֲרָא בְּלִקְיָתָא דְסִיחָרָא וּשְׁמָשָׁא דְאַסְתָּלָקָא נְהֹרִיָּה, וּאֲשֶׁתָּאָרוּ בְּנוֹפָא בְּלָא נְשִׁמְתָּא, דָאֵית אַדוֹן עַלְיָהָם מְחַשֵּׁיךְ מְאֹרִיָּהָם. אֶבֶל עֲקָרָא דְנְהֹרָא, הָהּוּא אַתָּר דְגַבְיוּעָ דְלִילִית פְּסָק לְנְהֹרָא דִילִיה, וְלֹא אֵיתָ עַלְיָה אֶלְהָא אַחֲרָא לְמַפְסָק מְנִיהָ נְהֹרִיָּה.

וְעַלְתָּה הַעֲלוֹת, בְּתַר דְאַנְתָּתָהּ, לִית פְּסָק לְנְבִיעָו דְנְהֹרָא דְאֲוֹרִיָּתָא. יְהָא רְעוֹא דִילְךָ דְלָא תָווּ מְאָבָא וְאִמָּא דִילִי, וְלֹא מְבָנוֹי. וְהָכִי מָאוֹן דְאַמִּית גְּרָמִיהָ עַל אֲוֹרִיָּתָא, דְהָיָא יְקָרָה, אַתְקִיָּת בֵּיהָ, וְלֹא מַפְסָקָת מְנִיהָ. מָה דְלָאוּ הָכִי, מָאוֹן דְלָא יִשְׁתַּדֵּל בָּה, אֶלָּא אָפָעַל גַּב דְעַבְדֵ צְוִוֵי חַכְמִים, אֵינוֹ שְׁמָשָׁא

דָּלְהוֹן, עֲבֵד וְלֹא בֶן, אָבֵל אִי אִיהוּ מִהִמְנָא, מַאֲרִיה אַשְׁלִיט לֵיהּ בְּכָל דִּילִיהּ.

אָבֵל מֵאָנוּ דָּלָא אַשְׁתָּדֵל בָּאוּרִיתָא, וְלֹא מִשְׁמֵשׁ חַבְמִים, לִמְשָׁמָעּ מִנְיִיחּוּ פְּקוּדִין, לְקִיּוּם גַּעַשָּׂה וְגַשְׁמָעּ. אָלָא דָּסְרָה וְעַבְרָה עַל לֹא תַּעֲשֵׂה, אִיהוּ שְׁקִיל לְאוּמִין דַּעַלְמָא עַזְבָּדִי עַבְדָּה זֶרֶה, בְּנוּי דְּסֶמֶא"ל וְנֶחֶשׁ, דָּאַתְמָר בָּהָג (משל' ג) וּבְסִילִים מְרִים קָלוֹן, דָּלָא בָּעוּ לְקַבְּלָא אָוּרִיתָא, דָּכָל דְּלִית בֵּיהּ תּוֹרָה, לִית בֵּיהּ כְּבֻוד.

דָּאַתְמָר בָּהָם (משל' ג) בְּבּוֹד חַבְמִים יְנַחַלְגָן.

וְעַם בָּל דָּא מַאֲרִי מַתְיַבְּתָא, לֹא בָּל בְּבּוֹד שְׁוֹהָ, דָּהָא (מלאכ' א) בָּן יְכַבֵּד אָב וְעַבְדָּ אָדוֹנִיוּ. בָּן יְכַבֵּד, עַל מִנְתָּה דָּלָא לְקַבְּלָא אָגָּרָא, אָבֵל מִצְוָה הוּא בְּבּוֹד אָבָא וְאִימָא. וְאֵי לֹא בָּעֵי לְמַעַבְדָּ צְוּוִיהָ, יְכַתֵּשׁ לֵיהּ אָבָא וְאִימָא, עַד דִּיעַבְדָּ עַל בְּרָחִיהָ. וְאֵי הוּי בָּרָא רְבָרָבָא, בֵּית דִין בּוֹפִין לֵיהּ. דָּאֵי לֹא בָּעֵי לְמַעַבְדָּ מָה בְּתִיבָּה, (דברים כא) בָּנָנוּ זֶה סּוּרָר וּמוֹרָה אַיְגָנוּ שׁוֹמָעַ בְּקוֹלִינָג, וְדָגִין לֵיהּ בְּסִקְיָלהּ. אָבֵל עַפְדָּ דִּמְשְׁמֵשׁ עַל מִנְתָּה לְקַבְּלָ פְּרָסָם, אֵי לֹא עַבְדָּ צְוּוִיהָ דְּרָבִיהָ, מַאֲרִיה אַעֲבָר לֵיהּ מְנוּ בִּיתִיהָ, וְיַטּוֹל אַחֲרָא. מָה דָּלָא הָוּה יְכַל לְמַעַבְדָּ הַכִּי לְבִרִיהָ, אָלָא אוּמְרָה צְוּוִיהָ אוּקְטוֹל לֵיהּ.

אָמַר לֵיהּ בְּוַיְצִינָא קְדִישָׁא, מֵאָנוּ גָּרִים דָּלָא יְעַבְדָּ צְוּוִיהָ, הַזָּאִיל וּבִרִיהָ הָוּא. אָמַר רְעֵיא מִהִמְנָא, וְדָאֵי תְּעַרְוָתָה דְּרָעָ, וְרוֹא דָא גָּרָם לִיְשָׁרָאֵל, לִמְחַטֵּי גַּבֵּי אָבוֹהוֹן דְּבָשְׁמִיא. וְרוֹא דָא, (תהלים ק) וַיַּתְעַרְבּוּ בָנָים. וְדָא גָּרָם קְטוֹלָא לִיְשָׁרָאֵל, וְחַרְבָּ בֵּי מִקְדְּשָׁא. וְבָגִין דָא, אֵין מִקְבָּלִים גָּרִים לִימּוֹת הַמְּשִׁיחָ, אָלָא (דברים לט) יְיַיְּ בְּדָר יְנַחַנוּ וְאֵין עַמוּ אֵל נִכְרָ.

דִּיְשָׁרָאֵל אֵינוֹ מַאֲלִינָא דְּחַיִּים, עֲבֵד טֹוב וְעַבְדָּ רָע, מִסְטָרָא

דָמְטְרֹוּן עָבֵד טוֹב, עָבֵד נָאָמַן לְרַבִּיה. עָבֵד רַע סְמָאָלֶל. מִאן
הָאִיחָו מַאֲילָנָא דְחִיִּי, אִיחָו בֶּן הָעוֹלָם הָבָא, בֶּן מִסְטְּרָא דְבָנַיִת,
בֵּיןָה. וַיַּרְא תְּמִלְכָותָא דְאִיחָיו הָיָה. וְאַיְדֵי יְרִית לָהּ. אַיְדֵי עַבְדִּים צְנוּנִיהָ
דְאָבָא וְאִימָא, בְּגִינַן דְאִיחָו מַלְכָותָא מִצּוֹת הַפְּלָךְ, וְעַלְיהָ אַתְמָרָה,
(אסטר ג) מְדוֹעָ אַתָּה עֹבֵר אֶת מִצּוֹת הַפְּלָךְ. אִיחָיו מִצּוֹת, וְצְנוּנִיא
דְמִלְכָה עַל עַשְׂהָה וְלֹא תַעֲשָׂה.

מִצּוֹת מַדְאָרִיָּתָא, דְאִיחָיו תִּפְאָרָת. וְהַבָּא לִית תִּפְנִין פְּרוּדָא,
קוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הָוָא אָמַת, תּוֹרָתוֹ תּוֹרָת אָמַת, אִיחָו תּוֹרָתוֹ
וּמִצּוֹתוֹ. בְּגִינַן דְבִינָה, תּוֹרָתוֹ וּמִצּוֹתוֹ דְחִכְמָה. דָאִית תּוֹרָה
דְבָרִיאָה, וְחִכְמָה דְבָרִיאָה, וּבִנָה דְבָרִיאָה, וְהַכִּי בְכָל מִדּוֹת.
בְּהָאי, יְכִיל בֶּן בְּהָאי אָרִיָּתָא, לְמַהְוֵי בְלֹא מִצּוֹת, וּמִצּוֹת בְלֹא
תּוֹרָה בְּפְרוּדָא. וּמַהְכָא, (דף פ"ג ע"א) בֶן סּוֹרֵר וּמוֹרָה. אַבְלָל מִסְטְּרָא
דְאַצְילָות, לִית אָפְרָשָׁותָא, תִּפְנִין, וּבֶן מִתְפִּין אֵין חַטָּא בָא עַל יְדוֹ
וְלִית בָהּ עַוְגָשׂ וְלֹא שְׁבָר וְלֹא מִיתָה.

וּבְגִינַן דָא, אָרִיָּתָא דָא אֲילָנָא דְחִיִּי, שְׁבָר הָעוֹלָם הָבָא, וְאֲילָנָא
דָא, אֲילָנָא דְחִיִּי אַתְקָרִי, וְאַתְקָרִי הָעוֹלָם הָבָא, וְלֹא
אַתְקָרִי בֵיהֶ שְׁבָר. בְּגִינַן דְאִיחָו בֶן. מִתְפִּין, לֹא אַשְׁתַּדֵּל בְאָרִיָּתָא
לְקַבְּלָא אָגָּרָא, לֹא בְמַעַשָּׂה וְלֹא בְדִיבּוֹר וְלֹא בְמַחְשָׁבָה.

אַתָּה בְּזִינָא קְדִישָׁא, לְנַשְׁקָא לִיהְיָה יְדִיחָה. אָמָר, וְדָאִי אַנְתָה הוּא
בֶן מִתְפִּין, בְּרִיקְנָא דְבָרָא בְּוּרָא דְילִילָה, תִּפְאָרָת בְּרָא
דְאָבָא וְאִימָא עַלְאָה, אַצְילָות דְילִילָה בְלֹא הַפְּסָקָה, לֹא קְדֻמָּה
בְּרָא אַחֲרָא, לֹא בְמַחְשָׁבָה, וְלֹא בְדִבּוֹר, וְלֹא בְמַעַשָּׂה. אָמָר
רַעַיָא מַהְיָמָנָא, וְאַנְתָה, וְחַבְרִיאָא, וְרַאשִׁי מַאֲרִי מַתִּיבָתָאָן,
דְמַזְמָנִין הָכָא, אַתָּה, בְלֹא הַפְּסָקָה כָּלָל, וּבְלֹא תַעֲרוֹבָת. נַשְׁקָא
בְלֹהוּ דָא לְדָא, וְאַשְׁתַּמְדָעָו בְאַחֲרָה, וּבְכָוֹן.

פתח רבי שמעון ואמר, עם כל דא, ברא בוכרא חיבין כל אחוי בickerיה, דהא בתיב (שמות כ) פבר את אביה, ואוקמו רבנן, את לרבות אחיך הנadol. ואפילו מבל סטרא איהו מפרש עלך באורייתא, בשג"ם זה הכל. ולא הוה לאדם קדרמהה ברא קדרמהה מגניה, ואוקמו רבנן, בשג"ם, זה משה. דברא מלכאה בכל אחר, אנט בוכרא מסטרא דאלנָא דחמי דטווב ורעד, אנטה הוה טוב. (בוכרא) הָרָא הוּא דכתיב, (בראשית א) וירא אלhim את האור כי טוב, (שמות ב) ותרא אותו כי טוב הוא.

ומתפִן קרא יתך קודשא בריך הוא עבד נאמן. לברת סלייקת למחיי מלכאה, הָרָא הוּא דכתיב, (דברים לג) ויהי בישורון מלך. לברת בן בית לעילא. מלך מסטרא דמלכות דבריאה. בן בית, מסטרא דבינה דבריאה. בן אנט מלך, מסטרא דאלנָא דמלכות דאצלות. בן בית, מסטרא דב"ז י"ה, תפארת דאצלות, ובאה חולקה. ומאן גרים לך דא, בנין דاشתכלותך בתורה ובמצוות, ליתך קודשא בריך הוא ושביגתיה, לאعلا מלכאה על אהריה, ועל משריכתיה לעילא, ועל ישראל לתחאה. ובגין לך (ס"א ובגינך) ירתין בלהו נשמתין דאצלות מגניה, ואתקראיו בנין דיליה, משם ידו"ר דאצלות, דלית תפן פרוד וקצוץ. דבקדרmitta אתרמר בהו בנין לקודשא בריך הוא ושביגתיה, מצד יהו"ה דבריאה, דאתמר ביה בראתינו יצרתינו. אף עשותיו, ובגען בנימ לידו"ר דאצלות.

ובה אתקאים פקודא, דאייה מצוה על ישראל, להעמיד עליהם מלך. הָרָא הוּא דכתיב, (דברים י) שם תשים עלייך מלך. ואתקאים לך (דברים לג) ויהי בישורון מלך, כד בקדמיתא. ובלהו מתנהגין אברך, באברין דמתנהגין בלהו בתנוועה דנסמטה,

דָא תְפַשֵּׂטָא עַל כָּל אָבָר. בְּגַין דְכַתֶּר עַלְיוֹן אֲנֵת תְהָא מַעֲוָר
בֵּיה, דְבִיה עַלְתָּה הַעֲלוֹת אֵיתָה בְּפִתְרָה עַל כָּלָא, טְמִיר וְגַנְיוֹ מַלְגָּנוֹ
מַגְנִיה. וְמַגְנִיה אַתְפַשֵּׂט עַל כָּל סְפִירָה, וּמַסְהָר לֹזֶן לְמַהְוִי דָא רַב,
וְדָא זְעִיר, וְדָא בִּינּוֹנִי, וְאֲנֵהָג לֹזֶן לְרַעֲוָתִיה, וְגַהְיָר בָּהּוּ, וּמַקְשָׁר
לוֹזֶן, וּמַיְחָדָר לוֹזֶן.

הֲכִי אֲנֵת תְהָא מַנְהָגָן לִיְשָׁרָאֵל, בְּכָל מַדּוֹת טְבִין דִילִיה, וְתַסְדֵּר
כָּל חָדָר בְּדָחֵי לִיה, הַבָּכָור בְּבָכָורתָהוּ, וְהַצָּעִיר בְּצָעִירָתוּ,
וּבִינּוֹנִי בְּפּוֹם דָרְגִיה. וְתַקְשִׁיר לוֹזֶן קָשָׁר אָחָד לְגַבֵּי אֲבוּהָזֶן
דְבָשְׁמִיא. לְמַהְוִי בְּלָהָו בְּשָׁפָה בְּרוֹרָה, לְבִרְכָא לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ
הָוּא. וּלְקָדְשִׁיה, וּלְיִיחִידִיה, בְּדָרְגָא דִילִיה, בְּמַחְשָׁבָה דִילִיה,
בְּאַצְילּוֹת דִילִיה, דְאַתְקִים בְּהָ (בְּמַדְבֵּר יָא) וְאַצְלָתִי מִן הָרּוּחַ אֲשֶׁר
עַלְיָד וּשְׁמַתִּי עַלְיָהָם. קוֹם אַתְעַר בְּפֻקְודָא, לְהַבְּרִית וּרְעוֹ שֶׁל
עַמְלִיק. (פרשת תצא ר' פ"א ע"ב שיר לנשא קמ"ה ע"א)

(וַיָּקֹרֶא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וָגָן) פֻקְודָא דָא, לְכַבֵּד אָב וְאָם,
דְאַצְטְּרִיךְ בָּר נֶשׁ לְמַדְחָל מַאֲבָוִי וּמַאֲמִיה, וְלְאַזְקִיר לוֹזֶן.
בְּמַה דְאַצְטְּרִיךְ בָּר נֶשׁ לְאַזְקִיר לִיהְיָה לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הָוּא. מִסְטָרָא
דְרֹוֹחָא דִיהָב בְּגֻנוֹיה. וְלְמַדְחָל מַגְנִיה. הֲכִי אַצְטְּרִיךְ לִיהְיָה לְאַזְקִיר
לְאָבָוִי וּלְאָמִיה, מִסְטָרָא דְגֻפָא דִילִיה, וְלְמַדְחָל מַנְהָזֶן, דְהָא
אַינְנוּ מִשְׁתַּתְפִּין בְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הָוּא, וְעַבְדִּי לִיהְיָה גֻפָא, וְהַזְּאִיל
וְאַינְנוּ שְׁוֹתָפִין בְּעֹבֶדָא, לִיהְיָה שְׁוֹתָפִין בְּדָחִילָוּ וַיְקָרָא.

בְּגַנוֹנָא דָא, נֶשׁ שְׁוֹתָפִין אַשְׁתַּבְחוּ לְעִילָא בְּרֹזָא דָאָדָם. אָדָם
קְדֻמָּא, אָף עַל גַּב דְגֻפָא דִילִיה הָוּה מַעֲפָרָא, לֹא
מַעֲפָרָא דְהָבָא הָוּה אֵלָא מַעֲפָרָא דְבִי מַקְדָשָׁא דְלָעִילָא. אָבָא
וְאִימָא אַשְׁתַּבְחוּ, וּמְלָכָא עַלְאָה אַשְׁתַּתְפָה בְּהַדְרִיהוּ, וְשַׁדְרָ בֵּיהּ
רוֹחָא דְתִיִּי, וְאַתְבָּרִי. וּבְגַנוֹנָא דָא, אַשְׁתַּבְחָה בָּלָא עִילָא וְתַתָּא.

ועל דא אצטראיך ליה לבר נש למדחן לקודשא בריך הוा,
ולמדחן לאבוי ולאמיה.

בסתורי תורה, אדם קידמא לא הוה ליה מהאי עלמא כלום. חד
צדיק עבד שמושא בנוקביה, ואתעביד מההוא שמושא
נופא חרא, דגנhiro דיליה יתר מכל איןון מלאכין שליחן
לעילא. וכד אתברי ההוא נופא מלכא עלאה, שדר בהhoa
צדיק כ"ב אתוון, ואשתתף בהדרייחו, ונפק לעלמא.

ביין דנפק, חמו ליה שם שא וסירה, ואסתימו (דף פ"ג ע"ב)
גהורייה, דתפוחא דרגליה אחישך גהורא דלהוזן. Mai
טעמא. בגין דמעובדא דشم שא וסירה עלאה נפק. בגין דחתא,
אתחש, ואזעיר גרמייה, ואצטראיך לנופה אחרא במשבא
ובבשרא. דכתיב, בראשית י"ג ויעש יי' אלהים לאדם ולאשתו
בתנות עור וילבישם. בהוא שמושא דעבד ההוא צדיק
בנוקביה, לא אשכח מקדמת דנא, ולבתר דנא, דהא עד לא
נפק לצורף אומנא.

עד דאתא חנוך, וגטיל ליה קודשא בריך הוא מארעא, ואבריר
פסולת וכסטורא מבספה, וכן בכל איןון צדיקין די
בארעה. לבתר אתתקון ההוא אחר, ואתעבידו רוחין ונשפתין
בשמייחו ונופה מותא בארעה. ועל דא בשותפו דלעילא
וותהא, בר נש אני לעלמא, ואצטראיך למדחן לאינון שותfine,
ולאokiר לוון, במה דאתמר (ע"כ רעייא מהימנא)

זהר

(ויקרא יט) אל תפנו אל האלילים ואלֵהי מסכה לא תעשו
לכם. רבבי חייא פטה, (דברים ט) אל תפנ אל קשי העם

הזה וגו'. אל תפן. וכי מאן הוה דיבר מלפआ, אל תפן.
זהא כתיב (איוב לד) כי עיניו על דברי איש. וכתיב (ירמיה כג)
אם יסתיר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם יי', זהא
בכלא אשגה קודשא בריך הוה וכל עובדין מסתכל,
ועיל בדין על כלחו, אם טוב ואם ביש, כמה דעת
אמר, (קהלת יב) האלהים יביא במשפט על כל בעלם אם
טוב ואם רע. ומזה אמר אל תפן.

אלא, כמה בעי בר נש לאסתمرا מחוואי, בגין דלא
יחטי קמי מלפआ קדישא. תא חזי, בר נש דעבד
מצוה, היה מצוה סלקא, ורקיימא קמי קודשא בריך
הוה, ואמרה אנא מפלניא דעבד לי. וקודשא בריך הוה
מנוי לה קמיה, לאשכחא בה כל יומא לאוטבא ליה
בגינה. עבר על פתגמי אוריתא, היה עבירה סלקא
קמיה, ואמרה אנא מפלניא דעבד לי, וקודשא בריך
הוה מנוי לה, ורקיימא תמן לאשכחא בה, לשיצאה ליה.
הדא הוה דכתיב, (דברים לט) וירא יי' ויבאץ מפעס בינוי
ובנותיו. מהו וירא. היה דקיימא קמיה.

tab בתשובה, מה כתיב. (שמואל ב יב) גם יי' העביר חטאך
לא תמות. דאuber היה חובה מקמיה, בגין דלא
יסתכל ביה. לאוטבא ליה. ועל דא אל תפן אל קשי העם
זהה ואל רשות ואל חטאתו. אמר רבי יוסי, וכן מהכא
משמע, דכתיב, (ירמיה ב) נכתם עונך לפני.

רַבֵּי יוֹסֵי זַעֲירָא, עַל קְמִיה֙ דָּרְבֵּי שְׁמַעַן יְוָמָא חד,
אֲשֶׁר חִיה בְּהַהְהָה יְתִיב וּקְאָרִי, כְּתִיב, (בראשית ג) וַיֹּאמֶר
הָאָדָם הָאָשָׁה אֲשֶׁר נָתַת עַמְּדִי הִיא נְתָנָה לִי מִן הַעַז
וְאוֹכֵל. מִשְׁמָעַ דָּאָדָם וְתוֹהַה כְּחַדָּא אַתְּבְּרִיאָו, וּבְגַוְפָא
חַדָּא. דָּכְתִּיב אֲשֶׁר נָתַת עַמְּדִי, וְלֹא כְּתִיב אֲשֶׁר נָתַת לִי,
אָמַר לִיה, אֵי הַכִּי, וְהַכְּתִיב (שמואל א א) אָנָּי הָאָשָׁה הַגְּצַבָּת
עַמְּבָה בְּזֹה. וְלֹא כְּתִיב הַגְּצַבָּת לְפָנֶיךָ. אָמַר לִיה, אֵי
כְּתִיב הַגְּטָנָת עַמְּדָה, הוּא אָמִינָא הַכִּי, כְּדָכְתִּיב אֲשֶׁר נָתַת
עַמְּדִי, אָבֵל הַגְּצַבָּת כְּתִיב.

אָמַר לִיה, וְהָא כְּתִיב (בראשית ב) וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֱלֹהִים לֹא טוֹב
הַיּוֹת הָאָדָם לְבָדוֹ אֲعַשָּׂה לוֹ עֹזֶר בְּנֶגֶדוֹ. אֲעַשָּׂה לוֹ
הַשְׁתָּא. אָמַר לִיה הַכִּי הַוָּא וְדָאי, דָאָדָם לְבָדוֹ הַוָּה, דְלֹא
הַוָּה לִיה סֶמֶךְ מְפֻוקְבִּיהַ, בְּגַין דְּהֹות בְּסֶטֶרוֹי כִּמָּה
דְּאוֹקִימָנָא. וּמָה דָאָמַר אֲעַשָּׂה לוֹ עֹזֶר, הַכִּי הַוָּא, דְלֹא
כְּתִיב אָבְרָא לוֹ עֹזֶר, בְּגַין דָכְתִּיב, (בראשית ה) זָכָר וּנְקַבָּה
בְּרָאָם. אָבֵל אֲעַשָּׂה כְּתִיב. וּמָהוּ אֲעַשָּׂה. אַתְּקָוֹן. מִשְׁמָעַ
דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא נְטִיל לָהּ מְסֶטֶרוֹי, וְתָקִין לָהּ
בְּתָקִונָא, וְאִיתֵּי לָהּ קְמִיהַ. וּבְדִין אֲשֶׁתְּמַשָּׁ אָדָם
בְּאַגְּתִּתְתִּיהַ, וְהַוָּה לִיה סֶמֶךְ.

וְתַגִּיבֵן, שְׁפִירּוּ דָאָדָם קְדִתְרָא דְקִיטְרָא עַלְאָה, מִזְיָהָרָא
דְגַהְרָא. שְׁפִירּוּ דְתִוָּה, דְלֹא הוּוּ יְכַלֵּין כָּל בְּרִין

לאסתכלא בה. ואפִילוּ אָדָם לֹא הוּא אָסְתַּכֵּל בָּה, עַד
הַהוּא זָמָנָא דְחַאֲבוֹן, וְאַעֲדִיאָת (ס"א וְאַזְעִירָת) שְׁפִירָו דְלַהֲוֹן.
כִּדְין אָסְתַּכֵּל בָּה אָדָם, וְאַשְׁתַּמְדֵעַ בָּה לְשִׁמְשָׁא בָּה. הַדָּא
הַנְּאָ דְכַתְּבָב, (בראשית ז') וַיַּדַּע אָדָם עוֹד אֶת אַשְׁתָּו. וַיַּדַּע:
בְּכָלָא. וַיַּדַּע: בְּתַשְׁמִישׁ. וַיַּדַּע: דְאַשְׁתַּמְדֵעַ בָּה וְאָסְתַּכֵּל
בָּה.

וְתַגְיבָּן, אָסִיר לֵיהּ לְבָר נְשׁ לְאָסְתַּכֵּל אַבְשָׁפִירָו
דְאַנְתָּתָא, בְּגִינַּן דְלָא יִתְיַיַּה בְּהַרְהֹרָא בִּישָׁא,
וַיַּתְעַקֵּר (דף פ"ד ע"א) לְמַלְחָא אַחֲרָא. וּכְךָ הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן
עֲבִיד, כִּדְ הוּא אָזִיל בְּמַתָּא, וְהַוּ חֶבְרִיא אָזְלִין
אֶבְתָּרִיה, וְחַמָּא לְאִינְתוֹ שְׁפִירָאן, מָאִיךְ עִינְיהָ, וְהַוּ
אמָר לְחֶבְרִיא אַל תִּפְנוּ.

וְכָל מָאן דִיסְתַּכֵּל בְּשְׁפִירָו דְאַנְתָּתָא בִּימָמָא, אַתְּיַ
לְהַרְהֹרִי בְלִילִיא. וְאֵי סְלִיק הַהוּא הַרְהֹרָא בִּישָׁא
עַלְיוֹיה, אַעֲבָר מִשּׁוּם וְאֶלְהִי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֵׂו לְכֶם. תָּו,
אֵי שְׁמַשׁ בְּאַנְתָּתִיה בְזָמָנָא דְסְלִיק בֵּיהּ הַהוּא הַרְהֹרָא
בִּישָׁא, אִינְון בְּנִין דְאַוְלִידָו אֶלְהִי מִסְכָּה אַקְרוֹן. וְעַל דָּא
בְּתִיבָב, (וַיָּקָרָא יט') אַל תִּפְנוּ אַל הָאֲלִילִים וְאֶלְהִי מִסְכָּה לֹא
תַעֲשֵׂו לְכֶם. רַבִּי אָבָא אָמָר, אָסִיר לֵיהּ לְבָר נְשׁ
לְאָסְתַּכֵּל בְּאֲלִילִי עֲבוֹדָה זָרָה, וּבְגַשִּׁי דְעַמִּין, וְלֹא
לְאַתְּהַנְּגִיא מִפְּיִיהִי, וְלֹא לְאַתְּרְפָּאָה בָהּ, דְאָסִיר לֵיהּ לְבָר
נְשׁ לְאָסְתַּכֵּל בָּאַתְּרָ דְלָא אַצְטְּרִיךְ.

רַבִּי אָבָא פָתֵח, (תהלים פו) פֶגֶה אַלְיִ וְחַפְנִי תְבַה עַזְך
לְעַבְדֶךָ, פֶגֶה אַלְיִ וְחַפְנִי, וּכְיַ לְא הֹהָ לְיהָ לְקֹדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּעַלְמָא שְׁפִירָא כְּדוֹד, דָאַיהֲ אָמֵר פֶגֶה אַלְיִ
וְחַפְנִי. אַלְא הַכִּי תְגִינֵן, הוֹד אַחֲרָא אִיתָ לְיהָ לְקֹדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וְהַוָּא מִמְנָא עַל פְמָה אָוְכְלוּסִין עַלְאַין
וּמִשְׁרִין. וּכְדַבֵּעַי קֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְרַחְמָא עַל עַלְמָא,
אַסְתָּפֵל בְּהָאִ דָוד, וּנְהִיר לְיהָ אַגְפֵין, וְהַוָּא נְהִיר
לְעַלְמַין, וְחַיִיס עַלְמָא.

וּשְׁפִירָו דְהָאִ דָוד, נְהִיר לְעַלְמַין בְּלָהִו, רִישִׁיה
גִילְגָּלְתָא דְדַהָּבָא, אַתְּרָקִימָת בְּשַׁבָּעָה
תְכִשְׁיטִי זִיבִין דְדַהָּבָא. וְהָא (תיקון קב"ב, יתרו ע"ג) אַוְקְמוּה.
וְחַבִּיכּוֹתָא דְקֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקַבְּלִיהָ, וּמִסְגִּיאוֹת
רְחִימָוֹתָא דִילִיה גְבִיה, אָמֵר לְיהָ לְקֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
דִיחְדָר עִינּוֹי לְקַבְּלִיהָ, וּסְתַבֵּל בְּיהָ. בְגִין דְאַיְנוֹ שְׁפִירָן
בְכָלָא, כְמָה דָאת אָמֵר, (שיר השירים ו) הַסְבִּי עִינְיךָ מִבְגָּדִי
וְגוּ. הַסְבִּי עִינְיךָ מִבְגָּדִי דְבָשְׂעַתָּא דְאַלְיַין עִינְינוֹן
מִסְתַּבְלִין בְּיהָ בְקֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְדַין מִתְעַרְיוֹן בְלִבְיהָ
קָסְטִין דְבָלְסְטָרָאִי, בְרְחִימָוֹתָא עַלְאָה, וּבְסִגְיאוֹת
שְׁלַהוּבִיתָא דְרְחִימָוֹעַלְאָה לְגְבִיהָ, אָמֵר הַסְבִּי עִינְיךָ
מִבְגָּדִי, אַסְחָר עִינְיךָ לְסֶטֶר אַחֲרָא מַגִּי, דְאַיְנוֹ מַזְקִידִין
לִי בְשִׁלְחוּבִי רְחִימָוֹתָא. וְעַל דָא כְתִיב בְיהָ בְדָוד, (שמואל

א (טז) והוא אֲדָמֹנִי עם יפה עינים וטוֹב רָאִי. וּבְגִין הַהוּא דָוד עַלְּהָ שְׁפִירָא, רְחִימָנָא וְתֵיאוּבָתָא קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא לְאַדְבָּקָא בַּיְהָ. אָמֶר דָוד פְנֵה אַלְיִ וְחַגְבִּי.

כְּגֻוּבָּא דָא, (בראשית כז) וַיֹּאמֶר רַא חֶרְחִיכָּה שְׁדָה אֲשֶׁר בָּרְכָו ייְהָ. מִשְׁמָעָ דָעַל עַמִּיהָ עִם יַעֲקֹב גַּנְתָּא דָעַדְן, דָאַיהָו שְׁדָה דְתִפְוחִין קְדִישִׁין. וּכְיַהֲיֵךְ יַכְלֵל גַּנְתָּא דָעַדְן לְאַעֲלָא עַמִּיהָ, דָהָא גַּנְתָּא דָעַדְן בְּמַה רַב הַוָּא בְּפִוִּתְיָא וּבְאַרְכָּא. בְּמַה זִיגְנִין דְבִּיתִין עַלְאַיִן קְדִישִׁין, דְרָגִין עַל דְרָגִין, מַדּוֹרִין עַל מַדּוֹרִין אִית תִּמְןָן. **אַלְאָ** (שמות ר"י ע"ב) גַּנְתָּא אַחֲרָא עַלְאָה קְדִישָׁא אִית לֵיהֶן לְקְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא, וְהַהוּא גַּנְתָּא רְחִימָתָא דִילִיהָ, וְאַתְּדַבֵּק בַּיְהָ, וְלֹא אַתְּגַטֵּיר אַלְאָ לְקְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא בְּלַחְזֹדְוִי, דַהָּוָא עַיִל בַּיְהָ. וְדָא אַחֲסִין קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא לְאַשְׁתְּפַחָא תִּדְרֵר עַמְהָוָן דְצִדְיקִיָּא. וּכְלָ שָׁבֵן לְאַשְׁתְּפַחָא בַּיְהָ בַּיְעָקָב, וְדָא זָמִין לֵיהֶן קְיִדְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא לְאַעֲלָה עַמִּיהָ לְסִיעָא לֵיהֶן.

כְּגֻוּבָּא דָא, (בראשית כח) אָנוּ ייְהָ אֱלֹהִי אֶבְרָהָם אָבִיךְ וְאֱלֹהִי יִצְחָק הָאָרֶץ וְגַוּ. תָּנוּ, מַלְמֵד שְׁבַת קְפָלָה לוֹ אָרֶץ יִשְׂרָאֵל. וּכְיַהֲיֵךְ אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, דָאַיהָי ד' מִאוֹת פְּרָסָה עַל ד' מִאוֹת פְּרָסָה, הַיְהָ אֶת עֲקָרָת מִאֲתָרָה, וַיִּתְבָּא תְּחוֹתָוִי. **אַלְאָ** אָרֶץ אַחֲרָא עַלְאָה קְדִישָׁא אִית לְקְוִידָשָׁא

בריך הוּא, וארץ יִשְׂרָאֵל אֲקָרְיִ. וְהִיא תְּחוֹת דָּרְגָּא דִּיעָקָב דָּקָאִים עַלְּהָ. וְאַחֲסִין לְהָ קֹדֶשָּׁא בָּרֵךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל בְּגִינַּן רְחִימָתָא דְּלְהֹן, לְדִירָא עַמְּהוֹן, וְלְדִבְּרָא לְהֹן, וְלְאַגְּנָא לְהֹן מְפָלָא, וְאֲקָרְיִ אָרְצִי חַיִּים.

תָּא חֹזִי, אָסִיר לֵיה לְבָר נְשָׁה, לְאַסְטְּכָלָא בְּאַתָּר דָּקֹדֶשָּׁא בָּרֵיךְ הוּא מְאִים בֵּיה, וְרְחִיקָּא בֵּיה נְפִשְׁיה. וּמָה בְּמָה דָּרְחִים קֹדֶשָּׁא בָּרֵיךְ הוּא, אָסִיר לְאַסְטְּכָלָא בֵּיה, בְּמָה דָּרְחִיק עַל אַחֲת בְּמָה וּבְמָה. דָּתָא חֹזִי, אָסִיר לֵיה לְבָר נְשָׁה לְאַסְטְּכָלָא בְּקַשְׁת, בְּגִינַּן דָּאִיהוּ חִיזּוֹ דְּדִיוּקָנָא עַלְּהָ. אָסִיר לֵיה לְבָר נְשָׁה לְאַסְטְּכָלָא בְּאַת קִיּוֹמָא דִילִיה, בְּגִינַּן דָּהּוּא רְמִיזּוֹ לְצִדְקָא דְעַלְמָא. אָסִיר לֵיה לְבָר נְשָׁה לְאַסְטְּכָלָא, בְּאַצְּבָעָן דְּכַהֲנִי, בְּשֻׁעַתָּא דְּפָרֵסִי יְדִיְהוּ, בְּגִינַּן דָּתָמָן שְׁרִיא יְקָרָא דְּמַלְכָא עַלְּהָ. וּמָה בְּאַתָּר קְדִישָׁא עַלְּהָ אָסִיר (דף פ"ד ע"ב) לְאַסְטְּכָלָא, בְּאַתָּר מְסָאָבָא רְחִיקָּא לֹא כָּל שְׁפִּנְן. בְּגִינַּי כֵּה, אֶל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים. רְבִי יְצָחָק אָמָר, וּמָה לְאַסְטְּכָלָא בְּהָוּ אָסִיר, לְמַפְלָח לְהָוּ, אוֹ לְמַעְבָּד לְהָוּ, עַל אַחֲת בְּמָה וּבְמָה.

וּבְגִינַּי כֵּה, אֶל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים. הַכ־ּא אַתָּא לְאוֹזָרָא לְהָוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּקָדְמִיתָא. לְקַבִּיל (שםות כ) לֹא יְהִי לְךָ אֱלֹהִים אֶחָרִים עַל פְּנֵי. וְאֶלְهִי מִסְכָּה לֹא תַּعֲשֶׂה לְכָם, לְקַבִּיל לֹא תַּעֲשֶׂה לְךָ פֵּסֶל אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם. לְקַבִּיל אֲנִי

י"י אליהיך איש אמו ואביו תיראו. לך כל כיבד את אביך
ואת אמך. ואת שבתותי תשמרו, זכור את יום השבת
לקדשו. לא תשבעו בשמי לשקר. לא תשא את שם יי'
אליהיך לשוא. לא תגנוב, לא תגנוב. ולא תחש, ולא
תשקרו איש בעמיתה. לא תעגה ברעך עד שקר. מות
יוםת הנושא והגואהפת, לא תנאה. לא תעמוד על דם
רעך, לא תרצח. זה אוקמה, ועל דא כל לא
דאורייתא, בפרשタ דא.

אמר רבי חייא, בקדמיה, אבci יי' אליהיך. זכור את
יום השבת. לא תשא. לא תרצח. לא תנאה. לא
תגנוב. בלשנה יחידאי. והכא, אני יי' אליהיכם. איש
אמו ואביו תיראו, ואת שבתותי תשמרו. אל תפנו אל
האלילים. בלשנה דסגיאין. אלא תא חזוי, מיומא דהוו
ישראל שכחין בעלה, לא אשתחוו קמי קודשא בריך
הוא, בלבד חד, וברעותא חדא, כמה בההוא יומא
דקימנו בטורה דסיני. ועל דא כל לא אמר בלשון
יחידאי. לברור בלשנה דסגיאין, הנה לא אשתחוו כל
כך בההוא רעotta.

רבי אלעזר היה איזיל למחרמי לרבי יוסף ברבי שמעון בן
לקונニア חמי, והוא עמייה רבי חייא ורבי יוסף, בד
מטו חד ביהקל, יתבו תחות אילנא חדא. אמר רבי

אלעוזר, כל חד לימת מלה דאוריתא. פתח רבי אלעוזר ואמיר, (הושע יג) ואנבי יי' אלהיך הארץ מצרים ולאלים זולתי לא תדע. לא כתיב אשר הוצאהיך הארץ מצרים אלא אני יי' אלהיך הארץ מצרים, וכי הארץ מצרים הוה להו מלכאה, ולא מקדמת דגנא, והא כתיב (בראשית לה) ויאמר יעקב אל בניו הסירו את אלהי הגבר אשר בתוככם. וכתיב (בראשית לה) ונקומה ונעהה בית אל, ואת אמרת הארץ מצרים.

אלא, מן יומא דהוו ישראל בעולם, לא אשתחמודעו יקרא קודשא בריך הוא. בר בארעה דמצרים, דהוו בההוא פולחנא קשיא, וצוחו לקבליה, ולא אשתחנו מבימוסא דלהון לעלמיין. ותמן אתבחינו אbehתנא, כדhabaa מגו שפכה. (ס"א בפתחו רדhabaa מגו טפסא) ועוד, דהוו חמאן בכל יומא, כמה חרשין, כמה זיגין בישין, לאטעה לzon לבני נשא, ולא סטו מאראחא לימיינא ולשםאלא. ואף על גב דלא הו ידע כל פה ביקרא קודשא בריך הוא, אלא הו אולין בתר נימוסי אbehתהון.

ולבדת, כמו כמה נסין, וכמה גביראן, וגטלו לzon קודשא בריך הוא לפולחניה. ובгин דבלחו כמו כמה נסין ואתין בעיניהון, וכל איבונן אתין וגבירן.

אמר וְאַנְכִי יְיָ אֱלֹהֵיךְ מְאָרֶץ מִצְרָים. דְתִמְןָ הַוָּה
בְאַתְגָּלְיָא יִקְרָא דִילִיה. וְאַתְגָּלְיָה עַלְיָהוּ עַל יִמְאָ, וְחַמְנוֹ
זַיו יִקְרָא עַלְאָה דִילִיה אֲפִין בְאֲפִין. דְלֹא תִימְרוֹן אֱלֹהָה
אַחֲרָא הוּא דְמַלִּיל עַמְנָא, אֲלֹא אַנְאָה הוּא דְחַמִּיתָנוֹן
בְאַרְעָא דְמִצְרָים, אַנְאָה הוּא דְקַטְלָנוֹ סְנָאִיכָּן בְאַרְעָא
דְמִצְרָים. אַנְאָה הוּא דְעַבְדָּנוֹ כָּל אִינְנוֹ עַשְׁר מַחְאָן
בְאַרְעָא דְמִצְרָים. וּבְגִינִּי כֵּה, וְאֱלֹהִים זַוְלָתִי לֹא תְדַע,
דְלֹא תִימְאָ דְאַחֲרָא הוּא, אֲלֹא אַנְאָה הוּא כֵּלָא.

טו פָתָח, (וַיַּקְרָא יְה) לֹא תַעֲשֹׂק אֶת רָעֵךְ וְלֹא תְגַזּוֹל לֹא
תָלִין פֻעוּלָת שְׁכִיר אֶתֶּךְ עַד בְּקָר. לֹא תָלִין פֻעוּלָת
שְׁכִיר אֶמְאִי. אֲלֹא מַקְרָא אַחֲרָא אֲשַׁתְמָע, דְכַתִּיב, (דברים
כד) בַיּוּמוֹ תִתְנַשֵּׁ שְׁכָרוֹ וְלֹא תָבָא עַלְיוֹ הַשְׁמָשׁ כִּי עַנִּי הוּא
וְאַלְיוֹ הוּא נוֹשָׁא אֶת בְּפָשׂוֹ. לֹא תָבָא עַלְיוֹ הַשְׁמָשׁ,
אַזְדָּהֶר דְלֹא תִתְכַבֵּשׁ בְגִינּוֹי מַעַלְמָא, עַד לֹא יִמְטֵי זַמְנָךְ
לְאַתְכַבֵּשָׁא. כַמָּה דָאת אָמָר, (קהלת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא תִחְשֹׁד
הַשְׁמָשׁ וְגוֹ. מַהֲכָא אָוְלִיפְנָא מֶלֶה אַחֲרָא, מַאן דְאַשְׁלִים
לְנַפְשָׁא דְמַסְפָּנָא. אָפִילָו (דף פ"ה ע"א) דְמַטָּנוֹ יוֹמָנוֹ לְאַסְתָּלָקָא
מַעַלְמָא, קַיְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא אַשְׁלִים לְנַפְשָׁיה, וַיְהִיבָ לִיה
חַיִין יִתְיר.

לֹא תָלִין פֻעוּלָת שְׁכִיר, תָא חַזִי, מַאן דְגַטִּיל אַגְרָא
דְמַסְפָּנָא, כְאַילָו נְטִיל נַפְשָׁיה, וְדָאנְשִׁי בֵיתָיה. הוּא

אָזֶעֶר בְּפִשְׁיִיהוּ, קָנוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא אָזֶעֶר יּוֹמֹויִ, וְאָזֶעֶר נְפִשְׁיָה, מַהֲהוּא עַלְמָא. דָּהָא כָּל אַיִבּוֹן הַבְּלִים דְּגַפְקִי מְפֻומִיָּה, כָּל הַהוּא יוֹמָא, כָּלְהוּ סְלִקִין קְמִיה דְּקוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא, וְקִיְמִין קְמִיה, לְבַתֵּר סְלִקָּא נְפִשְׁיָה, וּנְפִשְׁיִיהוּ דְּאַנְשִׁי בֵּיתִיה, וְקִיְמִין, באַיִבּוֹן הַבְּלִים דְּפֻומִיָּה. וּכְדִין, אֲפִילוּ אַתְגּוֹר עַל הַהוּא בָּר נְשָׁה כִּמְהָ יּוֹמִין, וּכְמָה טְבָאנָן, כָּלְהוּ מַתְעַקְרָאן מְגִיה, וּמְסַתְּלִקִי מְגִיה.

וְלֹא עוֹד, אַלְאָ דְּגַפְשָׁא דִילִיה לֹא סְלִקָּא לְעַילָּא, וְהִינְנוּ דָּאָמֵר רַבִּי אָבָא, רְחַמְנָא לְשִׁזְבִּין מְגִיהוּ, וּמְעַלְבּוֹנִיהוּ. וְאוֹקְמוֹתָא אֲפִילוּ עַשְׂיר הַוּא, וְאַלְיוּ הַוּא נּוֹשָׂא אֶת נְפָשָׁו דִּיקָּא, אֲפִילוּ מְכֻל בָּר נְשָׁה גְּמִי, וְכָל שְׁבָן מְסִכָּא. וְהִינְנוּ דְּהֹוָה רְבָה הַמְנוֹגָא עַבִּיד, כִּד הוּה הַהוּא אֲגִיר מְסַתְּלִק מְעַבִּידִתִּיה, הוּה יְהִיב לֵיה אֲגִירִיה, וְאָמֵר לֵיה, טֹול נְפָשָׁךְ דְּאַפְקִידָת בִּידָא, טֹול פְּקִדּוֹנָה. וְאֲפִילוּ אָמֵר יְהָא בִּידָה, דְּאַנְא (לֹא) בְּעִנָּא לְסְלִקָּא אֲגִירִי. לֹא הוּה בְּעִי. אָמֵר פְּקִדּוֹנָא הַגּוֹפָה, לֹא אַתְחֹזֵי לְאַתְפִּקְדָּא בִּידִי, כָּל שְׁבָן פְּקִדּוֹנָא דְּגַפְשָׁא. דָּהָא פְּקִדּוֹנָא דְּגַפְשָׁא לֹא אַתְיִהַבָּת, אַלְאָ לְקָנוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הַוּא. דְּכַתִּיב, (תְּהִלִּים לֹא) בִּידֵךְ אַפְקִיד רְוִיחִי, אָמֵר רַבִּי חַיִיא, וּבִידָא דְּאַחֲרָא שָׁאָרִי. אָמֵר לֵיה, אֲפִילוּ בִּידִיה, בְּתַר דִּיהִיב.

כתב לא תלין פועלות שכיר, וככתב ולא תבא עליו המשמש. אלא היא אוקמונה, אבל תא חזי לית לך יומא ויוםא, שלא שלטא ביה יומא עלאה אחרת. וαι איהו לא יהיב ליה נפשא דיליה בההוא יומא, כמוון דפוגים לההוא יומא עלאה. ובגיגי בך ביוםו תתן שכרו, ולא תבא עליו המשמש. והא דאתמר לא תלין, בגין דנפשיה לא סליק, וסליק ההוא נפשא דמסכנא, ודאנשי ביתיה, כמה דאתמר.

רבי חייא פתח ואמר קרא אבתיריה, (ויקרא יט) לא תקלל חרש ולפני עור וגו', הא קרא כמשמעו. אבל פרשׁתא דא, פלא אוליפנא מינ' מלין אחרנין, וכלהו תלין דא בדא. תא חזי,/man דליית לחריה, וαιיה קמיה, ואכסייף ליה, כאלו אוшиб דמייה, והא אוקימנא. והא קרא, שלאו חביריה עמייה, והוא לית ליה, היה מלא סלקא.

دلית לך מלא ומלא דנפיק מפומיה, שלא אית ליה קלא, ההוא קלא סליק לעילא, וכמה קסטרין מתחברן עמייה דההוא קלא, עד דסלקא ואתער אתר דתהוםא רבא, כמה דאוקמונה וכמה מתערין עליה דההוא בר נש. ווי למן דאפיק מלא בישא מפומיה, והא אוקמונה.

וְלֹפֶנִי עַוֵּר לֹא תַתֵּן מַכְשָׁול, כִּמְשָׁמָעוֹ. וְאוֹקְמוֹתָה, בָּמָאָן
דָּגְרִים לְאַחֲרָא לְמַחְטִי. וּבָנָן מָאָן דָּמָחִי לְבִרְיהָ
רַבָּא. וְלֹפֶנִי עַוֵּר לֹא תַתֵּן וְגֹו', בָּמָאָן דָּלָא מַטָּא לְהַוְרָאָה
וְאוֹרְדִי, (בָּמָה דָאָתָה אָמָרָה) דְּכַתִּיב, (מִשְׁלִי ז') כִּי רַבִּים חַלְלִים הַפִּילָה
וְעַצְוּמִים כָּל הַרוֹגִיתָה. וְהָאֵי אַעֲבָר, מְשׁוּם וְלֹפֶנִי עַוֵּר לֹא
תַתֵּן מַכְשָׁול, בָּגִין דָּאָכְשִׁיל לֵיהֶ לְחַבְּרִיהָ לְעַלְמָא דָאָתִי.
דְּתַגְיִבָּן מָאָן דָּאָזִיל בְּאַוְרָח מִישָּׁר בְּאַוְרִיִּתָּא, וּמָאָן
דָּאָשְׁתָּדָל בְּאַוְרִיִּתָּא כְּדָקָא יָאָות, אִית לֵיהֶ
חוֹלְקָא טָבָא תְּדִיר לְעַלְמָא דָאָתִי. דְּהַהְיָא מָלָה דְּאַוְרִיִּתָּא
דְּאָפִיק מִפּוּמִיהָ, אַזְׁלָא וְשָׁאָטָא בְּעַלְמָא, וְסָלָקָא לְעַילָּא.
וּכְמָה עַלְאַיִן קְדִישֵׁין מִתְחַבְּרָאָן בְּהַהְיָא מָלָה, וְסָלָקָא
בְּאַוְרָח מִישָּׁר, וְאַתְּעַטָּר בְּעַטְרָא קְדִישָׁא, וְאַסְתָּחֵי בְּנַהְרָא
דְּעַלְמָא דָאָתִי, דְּגַגִּיד וְגַפִּיק מַעַדָּן, וְאַתְּקַבֵּל בְּיִהְיָה,
וְאַשְׁתָּאָב בְּגַוִּיהָ, וְאַתְּעַבְגָּג (ס"א וְאַתְּגַנְטָעָה) סְוֻחְרָנִיהָ דְּהַהְוָא
בְּנַהְרָא, אַיְלָבָא עַלְאָה. וּכְדִין גַּגִּיד וְגַפִּיק בְּהַוְרָא עַלְאָה
וְאַתְּעַטָּר בְּיִהְיָה בְּהַהְוָא בְּרָבָר בְּשָׁכָל יוֹמָא, כָּמָה דָאָתָמָר. (יתרו

נ"ז ע"א).

וּמָאָן דָּלָעִי (נ"א דְּלִילִק) בְּאַוְרִיִּתָּא, וְלֹא אָשְׁתָּדָל בָּה בְּאַוְרָח
קְשׁוֹט, (דף פ"ה ע"ב) וּבְאַוְרָח מִישָּׁר. הַהְוָא מָלָה סָלָקָא,
וְסָטִי אַוְרָחִין, וְלִיתְ מָאָן דִּיתְחַבֵּר בָּה, וְכָלָא דְּחִיִּין לָהּ
לְבָר, וְאָזִיל וְשָׁאָט בְּעַלְמָא וְלֹא יִשְׁבַּח אַתָּר. מָאָן גָּרִים

לייה蒿. הַהוּא דִסְאָטִי לֵיה מְאוֹרָה מִישֶׁר, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב וְלִפְנֵי עֹור לֹא תַתֵּן מְכֹשֶׁל. וּבָגִינִי כֵּךְ כְּתִיב,
וַיַּרְאַת מְאַלְהִיךְ אֲנִי יִי'.

וְמִאן דְתִיאוּבָתָה לְמַלְעֵי בָּאָרוּרִיתָא, וְלֹא אַשְׁפָח מִאן
דִיּוֹלִיפָ לֵיה, וְהַוָּא בָּרְחוּמוֹתָא דָאָרוּרִיתָא, לְעֵי
בָּה, וּמְגַמְגָם בָּה, בְּגַמְגּוֹמָא דְלֹא יָדַע. כָּל מְלָה וּמְלָה
סְלָקָא, וּקוֹדְשָׁא בָּרְיךָ הוּא חָדֵי בְּהָהִיא מְלָה, וּקְבִיל לְהָה,
וּגְטֻעַ לְהָ סְחָרְגִּיהָ דְהַהּוּא נְחָלָא, וְאַתְעַבֵּידָו מְאַלְיָן מְלִין
אַילְגָּנוּ רְבָרְבִּינוּ, וְאַקְרָנוּ עַרְבִּי נְחָלָ, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב,
(משל ח) בָּאַהֲבָתָה תְּשִׁגָּה תְּמִיד.

וְדָוד מְלָכָא אָמָר, (תהלים פו) הַוְרָגִי יִי' דִרְכָה אַהֲלָךְ
בָּאַמְתָּךְ. וּכְתִיב (תהלים כו) וְנַחַנִי בָּאָרֶחֶת מִישָׁר לְמַעַן
שׂוֹרְרִי. זֶכְאַיְן אַיְנָנוּ דִיְדָעֵין אָרְחוֹי דָאָרוּרִיתָא, וּמְשַׁתְּדָלִי
בָּה בָּאָרֶחֶת מִישֶׁר, דַאיְנָנוּ גַּטְעֵין אַילְגָּנוּ דְחַיָּין לְעַיְלָא,
דְכַלְהָא אָסּוֹתָא. וּבָגִין כֵּךְ כְּתִיב, (מלאכי ב) תּוֹרַת אַמְתָה
הִיתָה בְּפִיהָו. וּכְיַ אִיתָ תּוֹרַה דְלֹא אִיהִי אַמְתָה. אִין כְּגֻוֹנָא
דָאָמָרָן, דָאָרוּרִי מִאן דְלֹא יָדַע, וְלֹא אִיהִו קְשׁוֹט וְהַהּוּא
דָאָולִיפָ מְלָה מִיגִיהָ, אָולִיפָ מְלָה דְלֹא אִיהִו אַמְתָה.
וּבָגִינִי כֵּךְ כְּתִיב, תּוֹרַת אַמְתָה הִיתָה בְּפִיהָו.

וְעַם כֵּל דָא, מְבָעֵי לֵיה לִבְרָנְשׁ לְמִילָף מְלִי דָאָרוּרִיתָא
מְבָל בָּר נְשׁ, אָפִילּוּ מִמְּאָן דְלֹא יָדַע. בָגִין דָעַל דָא

יתער באורייתא, וויתי למלף ממאן דידע, ולבתר אשתח, דאוזיל בה באורייתא בארכ קשות. תא חזי, ישתדל בר בש בעלמא באורייתא ופקודוי, אפילו דלא עביד לשמה, דמתוקה שלא לשמה בא לשמה.

רבינו יוסי פתח קרא אבותריה ואמר, (ויקרא יט) לא תעשו עול במשפט וגוו. לא תעשו עול במשפט, כמשמעו. אבל הא אמר, דפרשṭתא דא מלין עלאין ויקירין אית בה בפקודי אורייתא. הא קרא מסופיה קא משמע, דכתיב בצדק תשפט עמידך. תא חזי, תרי דרגין אינון הכא: משפט, הצדקה. מה בין הא להאי. אלא חד רחמי, וחד דינה, ודא אתבسم בדא.

כד אתער צדק, דאין דינה לא כלא בחדא, דלית בית רחמי, ולאו וותרבונתא. כד אתער משפט, אית בית רחמי. יכול יהא כלל במשפט. אתה קרא ואמר, בצדק תשפט עמידך. מאי טעמא. בגין הצדקה לאו דאין לדא ושבייך לדא, אלא כלחו בחדא בשקו לא חדא. בגוננא דא לא תשא פני דל ולא תהדר פני גдол, אלא כלחו בשקו לא חדא, בצדק. יכול יהא כלל דינה בצדק בלחוDOI. אתה קרא ואמר תשפט, דבעי לחברא להו בחדא, דלא ישתח דא בלא דא, והאי שלימו דינה. וכל כה למה. בגין דקונדשא בריך הוא שכיח תפמן.

ובגינוי כה בעי לאשלא דינא. בגונא דאייה עביד לחתטא, בגונא דיליה ממש עביד לעילא. ותא חזי, קודשא בריך הוא שי כורסיה לדינא, בשעתא דידייני יתבין, הדא הוא דכתיב, (תהלים ט) כונן למשפט בסאו. ומתרמן אתתקן כורסיה קודשא בריך הוא. ומאן אייה כורסיה. אלין איבון צדק ומשפט. הדא הוא דכתיב, (תהלים ט) צדק ומשפט מכון בסאך. ומאן דדאין דינא, בעי למידן (ס"א למיחב) בכורסיה דמלפה. ואילו פגמים חד מביהו, כאלו פגמים לכורסיה דמלפה. וכדין קודשא בריך הוא אסתלק מביניהם דידייני, ולא קאים בדיניהם. ומאי אמר. (תהלים יב) עתה אקים יאמר יי' וגוי. ורוחא קודשא אמר, (תהלים נ) רומה על השמים אליהם.

רעה מהימנא

(יקרא יט) לא תשנא את אחיך בלבך הובח תוכיח את עמיתך וגנו. פקדא דא, לאוכחא לההוא דחטי, למחוי ליה רחימנו סגיא, דרכים ליה, בגין דלא יתענש אייה. דהא קודשא בריך הוא בתיב, (משל ג) כי את אשר יאהב יי' יוכית. ובמה קודשא בריך הוא עביד ואוכח למאן דרכים ליה, הבוי يولיף בר נש מההוא ארחה, וiocח לחבריה. קודשא בריך הוא במאי אוכח לבר נש. אוכח ליה ברחימי בסתרא, אי יקבל ליה יאות. ואי לא, אוכח ליה בין רחימי. אי יקבל יאות. ואי לא, אוכח ליה

באתגלייא לעיניהון דכלא. אי יקבל יאות. ואי לאו, שרי ליה, ולא אוכח ליה, ושביק (דף פ"ו ע"א) ליה ייזיל ויעביר רעوتיה. בקדמיתא אודע ליה בסתרא, בגין לאוכחה ליה, ולא תערא ליה, דלא יגדר ביה בר נש. וזה איהו בגיןה ל בגיןה. אי מקבל יאות. ואי לאו, אודע ליה בין רחימוי, בזמנא דבחנה רבא הוּה בעלמא, יהיב ליה מרעין בערPsiה, ואתו רחימוי דקודשא בריך הוא, ואודען ליה, אי אית ביה חובה דייתוב בגיןה, ולעין במליה. אי מקבל יאות, ואי לאו אוכח ליה בתגלייא, במוגניה, בבניוי, דכלא מלחשן עליה, ויתוונן לנבייה. אי מקבל יאות. ואי לאו שארי ליה מאיריה למעד רעוטיה, ולא יתרקייפ ביה לעלמיין. בגיןא דא אצטريك ליה לאוכחה לחבריה בקדמיתא בסתרא. לבתור בין רחימוי. לבתור בתגלייא. מכאן ולהלהה ישבוק ליה ויעביר רעוטיה.

ועל דא כתיב הזבח תוכית. הזבח: בסתרא, דלא יגדר ביה בר נש. תוכית: בין חברוי ורחימוי. את עמיתה: בתגלייא. ועל דא לא כתיב בקדמיתא תוכית, אלא הזבח.תו הזבח, אי איהו בר נש דיבסוף, לא יימא ליה ולא יובייח ליה אפיקלו בסתרא, אלא יימא קמיה, במאן דמשתעי במלין אחרים. ובנו איןון מלין, ידבר מאן דעבד ההוא חובה הוא בר וכלה, בגין דאידו ידע בגרמייה, וישתבק מההוא חובה. ועל דא הזבח. ואם לאו, תוכית. ולבתור את עמיתה בתגלייא. מכאן ולהלהה ולא תשא עלייו חטא.

דבר אחר ולא תשא עליו חטא, דהא ביוון דבר נש אוכח לחבריה, ואודמן לאוכחה ליה בתגלייא, לא יסלק קמיה ההוא חובה בעביד, דאסיר ליה ונדי, אלא יימא סתם, ולא

יסלק עליוי ההויא חובה באתג'יליא, ולא ירשים עליוי חובה, דקודשא בריך הוא חס על יקרא דבר נש, אפילהו בחיביא. (ע"ב רעה מהימנא) (פקודא ח"י לברכה ליה לקודשא בריך הוא וכו' ר"ע ע"ב)

פתח ואמר, ויהי קול השופר הולך וגוי. ויהי קול השופר, הכא אתפליגו ספרי קדמאי וכו', עד דאתו רבבי אבא ורבבי יהודה, ואודו ליה לרבי אחא. (אמר

המגיה מצאתי כתוב כאן זה המאמר ויין שכבר הודפס פרשת ויקרא דף ו' ע"ב שורה ב'ב

ומסימ בדף ח' ע"א שורה ב'ו, לא רציתי להדפיסו פעמי שניתה)

קמו, עד דהוו אזייל, אמר רבבי אלעזר לא תלך רכiley בעמך לא תשנאה את אחיך לא תקום ולא תטור. הא אוקימנא לוז, וכלהו אתعرو עלייהו חבריא, אבל נימא מלה בפרשタ דא, כתיב, את חוקתי תשמרו בהמתך לא תרבייע כלאים שדק לא תזרע כלאים ובגד כלאים שעטנו לא יעלה עלייך.

פתח רבבי אלעזר ואמר, (ישעה מה) אתם עדי נאם יי' ועבדי אשר בחרתי למן תדע ותאמינו וגוי. אתם עדי, אלין איבונ ישראל. ותגינן, אלין איבונ שמיא וארעא, דכתיב (דברים ט) העידות בכם היום את השמים ואת הארץ. אבל ישראל איבונ סחדיין אלין על אלין, ושמיא וארעא וכלא, סחדיין עלייהו. ועבדי אשר בחרתי, דא יעקב, דכתיב (ישעה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר

בְּךָ אֶתפֵּאָר, וְכִתֵּיב, (ירמיה ל) וְאַתָּה אֶל תִּרְאָ עֲבָדִי יַעֲקֹב.
וְאֵית דָּמָרִי דָּא דָוד. וְדָוד עֲבָדִי אֲקָרִי, דָכְתִּיב, (ישעיה לו)
לְמַעַן וְלִמְעֵן דָוד עֲבָדִי אֲשֶׁר בְּחַרְתִּי, דָא דָוד עַלְּאָה.
לְמַעַן תְּדַעַו וְתַאֲמִינַו לֵי וְתַבִּינוּ כִּי אֲנִי הוּא. מַאי כִּי אֲנִי
הָוָא. דָאָתְרַעַתִּי בְּהָוָא דָוד, וּבְהָוָא יַעֲקֹב.
אֲנָא, הָוָא מִמְשָׁה. לְפָנֵי לֹא נוֹצֵר אֵל, דָתְגִּינֵן, קָרָא
קוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הָוָא לְיַעֲקֹב אֵל, דָכְתִּיב, (בראשית לג) וַיַּקְרָא
לוֹ אֵל אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל. קוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הָוָא קָרָא לְיַעֲקֹב אֵל.
הַדָּא הָוָא דָכְתִּיב, לְפָנֵי לֹא נוֹצֵר אֵל וְאַחֲרֵי לֹא יְהִי.
וּבְגִיןְכָה, אֲנִי הָוָא. פֵלָא כִּמָה דָאָתָם. וְאַחֲרֵי לֹא יְהִי,
דָהָא דָוד הַכִּי אֲקָרִי, וְלֹא אֵית בְּתִרְיהָ אַחֲרָא.

תָא חִזֵּי, כִּד בָּרָא קוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הָוָא עַלְמָא, אַתְקִין כָּל
מַלְּה וּמַלְּהָ, כָּל חַד וּחַד בְּסֶטֶרוֹי. וּמְנִי עַלְיִיהוּ חִילִין
עַלְאַיִן. וְלִית לְךָ אֲפִילוּ עַשְׁבָא זְעִירָא בְּאַרְעָא, דְלִית
לִיה חִילָא עַלְּאָה לְעַיְלָא. וּכָל מַה דְעַבְדִין בְּכָל חַד וּחַד,
(תרי נוֹסָחִי) וּכָל מַה דְכָל חַד וּחַד עֲבֵיד, פֵלָא הָוָא בְּתִקְיָפוֹ
דְהַהְיָא חִילָא עַלְּאָה, דְמִמְּנָא עַלְּיהָ לְעַיְלָא. וּכְלָהוּ בְּמוֹסִין
גּוֹיִרִין מְדִינָא, עַל דִּינָא בְּטַלִין, וּעַל דִּינָא קִיּוּמִין. לִית
מָאָן דְגַפִּיק (דף פ"ו ע"ב) מִן קִיּוּמִיהָ לְבָר.

וּכְלָהוּ מְמַבּוֹן, מִן יוֹמָא דָאָתְבָרִי עַלְמָא, מְתֻפְקָדָן
שְׁלַטּוֹגִין עַל כָּל מַלְּהָ וּמַלְּהָ. וּכְלָהוּ בְּטַלִין עַל

בְּיֹם סָא אַחֲרָא עַלְאָה, דִּבְטָלֵין כָּל חֶד וְחֶד. כַּמָּה דְכַתִּיב,
(משלי ל,א) וַתִּקְמֵם בַּעֲדָה לִילָה וַתִּתְנַזֵּן טָרֵף לְבִיתָה וְחַקָּקָה
לְבִעֲרוֹתִיהָ. בַּיּוֹן דִּבְטָלֵין הַהְנוּא חֶק, כְּלֹהוּ אַקְרָיוֹן חֻקּוֹת,
וְהַהְנוּא חֶק הַאֲתִיכִיב לְהֹג, מִן שְׁמִיאָ קָא אָתִי, וּכְדִין
אַתְקָרְיוֹן חֻקּוֹת שְׁמִים. וַמְגַלֵּן דִּמְנוֹן שְׁמִים קָא אָתִיָּן.
דְכַתִּיב (תהלים פ,א) בַּי חֶק לִישָׂרָאֵל הוּא.

וְעַל דָא כַתִּיב, אֶת חֻקּוֹתִי תִשְׁמֹרוּ בְגַיִן דְכָל חֶד וְחֶד
מִמְנָא עַל מֶלֶה יְדִיעָא בְעַלְמָא, בְּהַהְנוּא חֶק. בְגַיִן
כַּפְא אָסִיר לְמַחְלָף זִיגִינִין, וְלֹא עַלְאָזִינָא בְזִינָא אַחֲרָא. בְגַיִן
דְאַעֲקָר לְכָל חִילָא וְחִילָא מַאֲתְרִיָּהוּ, (אֲבָחִיש פָמְלִיא שֶׁל מַעַלה)
וְאֲכִיחִיש פּוֹמְבִי דְמַלְפָא.

כָלָאִים, מַהוּ כָלָאִים. כַּמָּאוֹן דִּיְהִיב אַחֲרָא בְּבֵי מַטְרָא,
כַּמָּה דְאָתִי אָמֵר (ירמיה ל,ז) אֶל בֵּית הַפְּלָא, בְגַיִן
דְלָא לְמַעַבד מִידִי. **כָלָאִים**: מִנִּיעוֹתָא, דִמְנַע לְכָל אִינְנוֹן
חִילִין מַעֲבִידָתָא דְלַהּוֹן. **כָלָאִים**: עַרְבּוּבִיָּא, דַעֲבִיד
עַרְבּוּבִיָּא בְּחִילָא דְלַעַילָא, וְאֲכִיחִיש פּוֹמְבִי דְמַלְפָא, כַּמָּה
דְאַתְמָר, (וּבְגִין בָּר) וּבְגִד **כָלָאִים** שְׁעַטְנוֹ לֹא יַעַלְה עַלְיָה.

תָא חִזְוֵי, **פָתִיב** (בראשית ב) וּמַעַז הַדָּעַת טֹוב וּרְעֵא לֹא תָאַכֵּל
מִמְפָנוֹ כִּי בַיּוֹם אֲכַלְך מִמְפָנוֹ מוֹת תִּמְוֹת. וְהָא אַתְמָר,
דְשַׁגִּי פְקוּדוֹי דְמַלְפָא, וְאַחֲלָף עַז חִיִּים, דְבִיה אַשְׁתָּלִים
כָלָא, וּבִיה תָלִיא מִהִמְנוֹתָא, וְאַתְדַבֵּק בָאַתְר אַחֲרָא.

והא תגיןן, בכלא בעי בר נש לאחזה עובדא כגוננא דלעילא, ולמעבד עובדא כמה דאצטראיך. וαι אשטעי במלה אחרא, הויא אגידי עליה לשRIA ביה מלה אחרא دلא אצטראיך.

ותא חזי, בשעתא דבר נש אחזי עובדא לתתא בארכ מישר, כמה דאצטראיך, נגיד ונפיק ושריא עלי רוח קדיشا עלאה. ובשעתא דאייה אחזי עובדא לתתא באורך עקימה, דלית אוּרָה מישר, כדי נגיד ונפיק ושריא עלי רוח אחרא, دلא אצטראיך, דסטי ליה לבר נש לסתור ביש. מאן משיך עליה ההוא רוחא. הווי אומר, ההוא עובדא דאחזי בסטר אחרא.

כתיב (משלילא) דריש צמר ופשתים. דריש, מהו דריש. דבעיא ודריש על צמר ופשתים, מאן דמחבר לוֹן כחדא, וαι תימא בציצית אמא שרי. הא אוקמא. אבל התם הויא לבושא בתקונו, באשלמות עובדא פדקא חזי.

(נ"א ודא) תנ, דריש צמר ופשתים, لمعبد נוקמא במאן דמחבר לוֹן כחדא. אבל אימתי שרי. בשעתא דאייה באשלמותא, כתיב, ותעש בחפץ בפפה. וציצית, הא אוקימנא דהתם בההוא בללא דשלימوتא אשטע, ולא עביד מד. אבל בשעתא דלא אשטע בשלימותא, מאן

דאתי לחברא לוֹן בְּחַדָּא, אֲתַעַר עַלְיהָ רֹוחָא דְּלֹא אַצְטְּרִיךְ.

מלָה דָא מֵאָנוּ אָוֹכֶת. קִין וְהַבָּל אָוֹכֶן. דָדָא אָתִי מִסְטוֹרָא
חַד, וְדָא אָתִי מִסְטוֹרָא אַחֲרָא. וּבְגִין כֵּה לֹא לְבָעֵי
לוֹן לְחוּבָרָא לוֹן בְּחַדָּא. (ס"א ל"ג מלָה דָא מֵאָנוּ אָוֹכֶת. קִין וְהַבָּל אָוֹכֶן)
וּקְרַבְנָא דָקִין, אַתְּרַחַק מִקְמֵי קְרַבְנָא דְהַבָּל.

וְעַל דָא וּבְגָד כָּלָאִים שְׁעַטְנוּ לֹא יַעַלְהָ עַלְיָה. לֹא יַעַלְהָ
עַלְיָה סְתָם, לֹא יַעַלְהָ עַלְיָה רֹוחָא אַחֲרָא לְשִׁלְטָה
בָּה. וְאַצְטְּרִיךְ לֵיה לְבָרְבָשׂ לְאַחֲזָה עַוְבָדָא דְכִשְׁרָא כִּמָה
דִּיאָוֹת, וּבְהַהוּא עַוְבָדָא שְׁרִיא עַלְיָה רֹוחָא קְדִישָׁא, רֹוחָא
עַלְלָה, לְאַתְקְדִשָּׁא בֵּיה, אַתָּא לְאַתְקְדִשָּׁא מִקְדְשֵׁין לֵיה,
כְּתִיב וְהַתְקְדִשְׁתָם וְהַיִּתְמָמִים כִּי קְדוֹשָׁ אָנָי יְיָ.

כְּתִיב וּמֵעַז הַדּוּת טֻוב וּרְעֵע, וּמָה עַל דָא גְּרִים אָדָם
מִיתָה בְּעַלְמָא, מֵאָנוּ דָאָחָזִי עַוְבָדָא אַחֲרָא דְּלֹא
אַצְטְּרִיךְ, עַל אַחַת כִּמָה וּכִמָה. שָׁוֹר וְחַמּוֹר אָוֹכֶן.
מִסְטוֹרָא דָא אַקְרֵי שָׁוֹר, וּמִסְטוֹרָא דָא אַקְרֵי חַמּוֹר, וְעַל
דָא כְּתִיב (דברים כב) לֹא תִחְרוֹשׁ בְשָׁוֹר וּבְחַמּוֹר יְחִיוּ. לֹא
תִּעֲבִיד עֲרָבוּבִיָּא בְּחַדָּא, בְּגִין דָאַתְעַר לְאַתְחַבְרָא סְטוֹרָא
אַחֲרָא בְּחַדָּא, לְאַבְאָשָׁא עַלְמָא. וּמֵאָנוּ דִפְרִישׁ לֹונָן, אַסְגֵּי
שְׁלָמָא בְּעַלְמָא. אוֹפֵךְ הַכָּא, מֵאָנוּ דִפְרִישׁ לֹונָן בְּהַהוּא גּוֹנוֹנָא
כִּמָה דָאִמְרוּ, דְּלֹא אַשְׁתַבָּח שְׁוֹעֵן (דף פ"ז ע"א) טֹוֹיִ וְנוֹז בְּחַדָּא,

הָאֵי בֶּרֶנְשַׁטְּקִין אֲסָגִי שֶׁלְמָא עַלְיהָ, וְעַל כָּל עַלְמָא.
 קְרַבְנָא דְקִין תֹּוֹהַ פְּשָׁתִים, וּקְרַבְנָא דְהַבָּל תֹּוֹהַ צָמָר,
 לְאוֹ דָא פְּדָא, וְלְאוֹ דָא פְּדָא. רְזָא דְמָלָה, קִין
 פְּלָאִים תֹּוֹהַ, עַרְבּוֹבִיא דָלָא אַצְטְּרִיךְ, סְטָרָא אַחֲרָא,
 דָלָא זִינָא דְתִוָּה וְאָדָם. וּקְוִרְבָּנִיה מְהַהְנוֹא סְטָרָא קָא
 אַתְּיָא. הַבָּל מְזִינָא חָדָא דְאָדָם וְתִוָּה. וּבְמֻהָא דְתִוָּה
 אַתְּחָבָרוּ אַלְיָן טְרִין סְטְרִין. וּבְגִין דְאַתְּחָבָרוּ כְחָדָא, לֹא
 אַתְּיָא מְפִיָּהוּ תֹּוֹעֲלַתָּא לְעַלְמָא, וְאַתְּאַבְּידָוּ.

וְעַד יוֹמָא דִין, סְטָרָא דְלַהּוֹן קִיִּמָא. וּמְאָן דְאָחָזִי גְּרָמִיה
 בְּעוֹבָדָא דְחַבּוּרָא דָא, אַתְּעַר עַלְיהָ אַיְנוֹן סְטְרִין
 כְחָדָא, וַיְכִיל לְאַתְּזָקָא, וְשָׁאָרִי עַלְויָהּ רֹוחָא אַחֲרָא, דָלָא
 אַצְטְּרִיךְ. וּיְשָׁרָאֵל בְּעָן לְאַתְּעַרָּא עַלְיָהּ רֹוחָא קְדִישָׁא
 לְמַהָוִי קְדִישָׁין, לְאַשְׁתְּפָחָא בְשַׁלְמָא, בְעַלְמָא דִין
 וּבְעַלְמָא דָאָתִי.

כְתִיב (ויקרא ו) וַיְלַבֵּשׂ הַפְּהָנָן מְדוֹ בְד וּמְכְנָסִי בְד יְהִי עַל
 בְּשָׁרוֹ (וּבְאַבְנֵט בְד יְחִינָוּ) אַמְאֵי אַקְרֵי בְד, יְחִידָאֵי. בְגִין
 דָלָא בְעֵי לְחַפְרָא לְהָאֵי פְּשָׁתִים בְאַחֲרָא, וְעַל דָא לֹא
 בְתִיב מְדוֹ פְּשָׁתִים, אֶלָא בְד יְחִידָה.

וּבְהַנָּא אַמְאֵי אֵיהָוּ בְעֵי לְאַתְּזָזָה בְהָאֵי. אֶלָא אַלְיָן
 מְאָגֵי בְד, בְעֵי לְאַתְּזָזָה בְהָוּ עַל מְזֻבָּחָה קָעוֹלָה,
 כְדָה תֹּוֹהַ מְפִיָּי קְטָרָא (ס"א קְטָמָא) דְדִשְׁנָא דְעֹלָה, דָהָא עֹלָה

מִשְׁטָרָא דַעֲבֹדָה זֶרֶת וַהֲרֹהָרָא בִּישָׁא קָא אֲתִיא. וּבְגַיַּן
כֵּה, בְּעֵי לְאַתְּחֹזָה בְּהוּ בְּלַחְוּדִיהָ, וְלֹא בְּעַרְבּוּבִיא כִּמֵּה
דָּאָמָרָן, בְּגַיַּן דִּיתְפִּרְרָא לֵיהֶ לְבָרָגֶשׂ כֵּל אַיְנוֹן חֻזְבִּין
דָּאָתִיַּן מְהַהְוָא סְטָרָא.

וּבְכֵד עַיִיל לְמִקְדָּשָׁא, אַתְּרָא דְשַׁלְיָמוֹ אֲשַׁתְּכָה, וְכֵל אַיְנוֹן
פּוֹלְחָנִי דְשַׁלְיָמוֹתָא, אֲפֵן עַל גַּב דָּאָתְּחָבָרוֹ, לִיתְ לָן
בָּה, כִּמֵּה דָּאָמָרָן בְּצִיצִית, בְּגַיַּן דְתִמְןָן אֲשַׁתְּכָהוּ וְאַתְּחָבָרוֹ
כֵּל אַיְנוֹן זִיְגָנִין דְלַעַילָא, וְכֵל אַיְנוֹן מָאנִי מִקְדָּשָׁא,
מִשְׁתְּכָחִין בְּיהָ כִּמֵּה זִיְגָנִין מִשְׁנִין דָא מִן דָא, וּבְלָהּוּ
אַתְּפְּלִילָוּ תִּמְןָן כְּגֻוָּנָא דְלַעַילָא. זֶפְאַיִן אַיְנוֹן יִשְׂרָאֵל,
דְקִינְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לְהוּ אֲוֹרִיִּתָּא דְקִשּׁוֹט, אֲוֹרִיִּתָּא
דְמִהִימָנָוָתָא, וּרְיִחְם לְהוּ מִכֵּל שָׁאָר עַמְּנִין עַזְבָּדִי עַבּוֹדָה
זֶרֶת, דְכַתִּיב, (מלאכי א) אֲהַבְתִּי אֶתְכֶם אָמַר ייְהִי.

פָתָח רַבִּי חִיָּא אֶבְתְּרִיהָ וּאמֶר, כִּי תָבָאוּ אֶל הָאָרֶץ
וְגַטְעַתֶּם כֵּל עַז מְאַכֵּל וְגוּ. וּבְשָׁבָה הַרְבִּיעִית יְהִי
כֵּל פְּרִיוּ קָדְשׁ הַלּוּלִים לִיְיִהְיָה. כִּי תָבָאוּ אֶל הָאָרֶץ, הָא
אָוּקְמָה חֶבְרִיָּא, אָבֵל תָּא חֹזֵי, הָהָא אַיְלָנָא לֹא עַבְדֵיד
פִּירִין, אֶלָּא בָּאָרָעָא. וָאָרָעָא אֲפִיק לְהֹן, וְאַחֲרֵי הַהְוָא
אִיבָא לְעַלְמָא. וָאָרָעָא לֹא עַבְדָא פִּירִין אֶלָּא מְגֹו חִילָא
אַחֲרָא דְעַלְהָה. כִּמֵּה דְנוֹקְבָא לֹא עַבְדָא פִּירִין, אֶלָּא מְגֹו
חִילָא דְדַכּוֹרָא.

וְהַהוּא אִיבָּא, לֹא אֲשֶׁתְּלִים בְּאַשְׁלָמוֹתָא, עַד תָּלֵת שְׁנִין.
וְחִילָּא לֹא אֲתִפְקָדָא עַלְיהָ לְעִילָּא עַד דְּאֲשֶׁתְּלִים.
בְּתַר דְּאֲשֶׁתְּלִים אֲתִפְקָדָא עַלְיהָ חִילָּא וְאַרְעָא אֲתִתְקַנֵּת
בֵּיתָה. דְּהָא עַד תָּלֵת שְׁנִין אַרְעָא לֹא אֲתִתְקַנֵּת בֵּיתָה וְלֹא
(אֲשֶׁתְּבָחָת) אֲשֶׁתְּלִימָת (ס"א אֲתִבְשָׂמָת) (נ"א אֲסְתְּבָמָת) עַמִּיה. בְּתַר
דְּאֲשֶׁתְּלִים וְאֲתִתְקַנֵּו כְּחָדָא בְּכִידֵין הוּא שְׁלִימָוֹתָא.

תָּא חִזִּי, נוֹקְבָּא, עַד תָּלֵת זְמִינִין דְּאֲתֻבְּרָא, אִיבָּא
דְּמַעַּהָא לֹא אֲשֶׁתְּלִים. בְּתַר ג' עִידּוֹן, נוֹקְבָּא
אֲתִתְקַנֵּת בְּהַהוּא אִיבָּא, וְאֲסְתְּבָמָתוֹ כְּחָדָא. בְּכִידֵין הַהוּא
אִיבָּא שְׁלִימָוֹ דְּכָלָא, וְשִׁפְרָיו דְּכָלָא. בְּתַר דְּגַפְקָה, עַד ג'
שְׁנִין לֹא אִיתְ לִיהְ חִילָּא לְעִילָּא, דְּהָא בְּכִידֵין אֲשֶׁתְּלִים
בְּשׁוֹלָא דִּילִיה. לוֹי אֲתַרְעֵי מְכָלָא, תָּלִיתָה לְאִמְיהָ,
דְּאֲתִתְקַנֵּת בֵּיתָה, וְאֲסְתְּבָמָת ס"א (וְאֲתִבְשָׂמָת) בְּהַדִּיה.

בְּתַר ג' שְׁנִין, אֲתִפְקָדָת עַלְיהָ (ס"א אֲתִפְקָד עַלְהָ) חִילָּא עַלְהָ
לְעִילָּא. וּבְשָׁנָה הַרְבִּיעִית, יְהִיָּה כָּל פְּרִיו קָדְשָׁ
הַלּוּלִים. מַאי קָדְשָׁ הַלּוּלִים. תּוֹשְׁבָּהן, לְשִׁבְחָה לִיהְ
לְקוֹדְשָׁא בָּרֵיךְ הוּא. עַד הַכָּא. מִפְּאָן וְאַיְלָה רְזָא דְּמַהָּ,
דְּבָשָׁנָה (דף פ"ז ע"ב) הַרְבִּיעִית מִזְדוֹגוֹת בְּגַסְתָּה יִשְׂרָאֵל
לְקוֹדְשָׁא בָּרֵיךְ הוּא, וְהַלּוּלָא חד אֲשֶׁתְּבָחָת. דְּכַתִּיב קָדְשָׁ
הַלּוּלִים, הַלּוּלָא וְחִדּוֹה בְּזָמָנָא (ס"א בְּזָוּגָא) חָדָא.
מַאי שָׁנָה (הַרְבִּיעִית) דָא קוֹדְשָׁא בָּרֵיךְ הוּא. וְתַגִּינָן, שָׁנָה

הרביעית, דא כנסת ישראל דאי קיימא רביעאה לכוֹרְסִיָּא, וכלה חד, דהא כדין קודשא בריך הווא מזדווג בה בכנסת ישראל, וכדין היא קדש, והלוֹלָא קדיישא אשתח, (וקודשא בריך הווא איזדווג בהדרה) וכדין חיילין אתמן על עולם, על כל מלא ומלת פדקא חוויליה למפואן וללה לא מתברכאנ בלהו, ושاري למייכל, דהא בלהו בשליימותא הכלא, בשליימותא דעתלא ותתא.

ועוד לא אשתלים בכלא מטה ומיעילא, אסיר למייכל מגיה. ומאן דאכילד מגיה, כמוון דלית לייה חולקא בקודשא בריך הווא ובכנסת ישראל, דהא ההוא איבא بلا רשותא עליה קדיישא קיימא, שלא שاري עליה עד דישתלים. ובלא רשותא. תחתה, דהא לא אסתכמת (ס"א אתפסמה) חילא דארעה ביתה. וזהו דאכילד מגיה, אחזי גראמיה דלית לייה חולקא לעילא ותתא, ואי בריך עליה, ברכה לבטלה הווא. דהא קודשא בריך הווא עד בען לא שריא עלי, ולית ביתה חולקא. רחמנא לישובין מאינון. דלא משגיחין ליקרא דמאיריהון.

וכאין איבון צדיקייא בעולם דין, ובעולם דאי, עליהו כתיב (משל לד) וארח צדיקים פאור נוגה. בגין דביהיא זמנה, יסתלק חוויא דשריא בנוקבא בקדמיתא, וייתי לכורא למשרי באתריה פד בקדמיתא,

**וכל לא יהיה שלים. תאנא בזמנא דזוכה שארי בעולם
וכו' עד צדיק כתמר יפרח.** (אמר המגיה המאמר זהה ימצעאו המעיין

בפרשת ויקרא דף י"ד ע"ב שורה כ"ד ומשלים דף י"ו ע"א שורה ב"ב)

רבי יוסי פתח קרא ואמר, (ויקרא יט) לא תאכלו על הדם.
הא בכמה אחר אוקמונה חבריא, וכל הגני קרא
אברתיה. וכל חד וחד באתגליליא. אבל האי קרא אית
לאתערא ביתה, דכתיב מפני ישיבה תקום וגוו. מפני
ישיבה, ישיבה דאוריתא סתם. תקום, מכאן דבעי בר נש
למייקם בקיומא (מכאן דבעי בר נש למייקם) מקימי ספר תורה, והכי
רב המנינה (ס"א ייסא) סבא, כド הוּה חממי ספר תורה, הוּא
קם מקמיה, ואמר מפני ישיבה תקום. (כד הוּה חממי חומש דאוריתא
הוא קם מקמיה) (ס"א עביד ליה הדנרא) (והי אמר והדרת פנוי זקן) **כגונא** דא,
בעי בר נש למייקם בקיומיה לקמיה דתלמיד חכם, בגין
דאיהו קאים בקיומא (נ"א בריווקנא) קדיشا עללה. ורמז
לכבהא עללה (ס"א והכא רמי לעתיקא) קדיشا עללה, דכתיב
והדרת פנוי זקן, דאייה בעולם. אמר רבי שמעון, מכאן
רמזו ל תורה שבכתב ורמזו ל תורה שבבעל פה.

ותו תגינן, האי קרא לדרשא הוּא דאתא, מפני ישיבה
תקום, כמה דאתערו ביה חבריא, מפני ישיבה
תקום, אזהר ליה לבר נש, עד לא יסתלק בסיבותא,
דיקום בקיומא טבא בעולם, בגין דין הוּא הדורא

לייה, אבל לסוף יומו לית שבחה ליה לבך נש כל כה, כד איהו סיב ולא יכול למהוי ביש. אלא שבחה דיליה, כד איהו בתוקפיה, ואיהו טב. ושלמה מלפआ צוח ואמר, (משל ב) גם במעלליו יתנבר נער וגוו. בגונא דא כתיב, (קהלת יב) וזכור את בוראך בימי בחורותיך. אמר רבי אלעזר, ודא (הכי הוא) אורחא דא מתקנא קמן, והאי אורחא קידשא בריך הוא.

פתח ואמר, (תהילים א) כי יודע יי' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד. מאי כי יודע יי'. אלא, קידשא בריך הוא יודע ואשכח בארחא דצדיקיא, לאוטבא להו, ולאגנא להו, והוא אזיל קמייחו לנטרא להו. ובגין כה, מאן דנפיק לארחא בעי דלהוי היה ארחא קידשא בריך הוא, וישתחף ליה בהדייה. ובגין כה כתיב, כי יודע יי' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד. היה מגרמה, בגין קידשא בריך הוא לא (דף פ"ח ע"א) אשתחמוד ליה להו ארחא דלהון, ולא אזיל בהדייה.

כתיב ברה, וכתיב ארחות, מה בין היא להאי. אלא, ברה: דשאך קרסולי בני נשא אזלו בה. ארחות דאייה אתפתח מן זמנה זעירא (דא ארוח במה דעתך אמר איוב לד) וארוח לחברה עם פעלי און) ועל ארחא דא כתיב, (משל ד) וארוח צדיקים פאור נגה הולך ואור עד נכוון היום. Amen בון יהי רצון. ברוך יי' לעולם אמן ואמן. ימלוך יי' לעולם אמן ואמן.